

יום
הזיכרון

גיבורות

לוחמות, שוטרות,
אזרחיות • הן זינקו
באומץ אל האש,
הצילו חיים ושילמו
בשלהן • עוצמה נשית
בלב הטרגדיה
• ענת לביאדלר,
גל גנות, עמ' 11-4

שיעור בכאב

התיכון הירושלמי
שאיבד מאז 7
באוקטובר
תשעה מבוגריו
ואחד ממוריו
• דרור פויר,
עמ' 22

החלומות שלא יחגשמו

איתי רצה לפתוח סטודיו לקעקועים, נתנאל ביקש לשקם את אוכלוסיית הנשרים
בישראל, אושר שמחה כיוונה ללימודי רפואה והתמחות כמנתחת מוח, עוז שאף לככב
על הבמה • הכל נגדע בטרם עת, כשנפלו במלחמה • כעת, בעזרת ה-AI, הפנטזיות
האבודות של החללים מתעוררות • פרויקט מיוחד • סמדר שיר, עמ' 12-21

4

ממשיכות בדרכן

שלוש אמהות שאיבדו את בנותיהן הקצינות ב־7 באוקטובר במפגשים מרגשים עם המפקדות שירשו את התפקיד | **גל גנות**

8

נלחמו עד הסוף

שורשי הגבורה של חמש נשים אמיצות שנתנו את חייהן כדי להגן על החברים, על המשפחה, על המולדת שלהן | **ענת לב־אדלר**

12

מי שחלם

פרויקט מיוחד: בעזרת הבינה המלאכותית, התוכניות הלא־מומשות של הנופלים מקבלות צורה וצבע דרך איורים | **סמדר שיר**

22

מסדרונות ריקים

בתיכון הימלפרב שבירושלים מתמודדים עם האבל הכבד מאז 7 באוקטובר, אחרי אובדן של תשעה תלמידים ומורה | **דרור פויר**

אלעד טנא

לא ניתן להם להיעלם

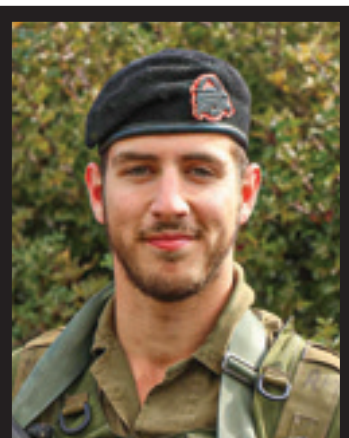
לא אשכח את ההורעה המטלטלת ההיא. זה היה ביום רביעי, 8 בינואר, 2025, בשעת ערב. אבי התקשר לספר שנבו, בנו של בן דודי האהוב ירון, נפל בקרב בעזה. באותו רגע הלב התנפץ לרסיסים. סמל רא

שון נבו פיישר כונה בחיבה "נבולי". הוא גדל בכרוכין והיה ילד נבון ואהוב, עתיר כישרונות, עם עיניים טובות וגדולות. אחרי 7 באוקטובר, כשעוד היה במכינה בעין פרת, היה מראשוני המתנדבים לקצר את השנה ולהתגייס. משם המשיך לשריון, לשירות בעזה, איבר חברים קרובים מהטנק ואף נפצע בעינו. גם אז, הוא בחר לשוב ולהילחם. נבו התעקש לחזור אל המערך כה, עד לרגע שבו הטנק שלו עלה על מטען רבי־עוצמה בצפון הרצועה.

נבו אמנם כבר לא נמצא כאן פיזית, אבל עבורנו, חמולת פיישר, הוא לא נעלם לרגע. הוא נוכח מאוד. בלבבות, בזיכרונות, בשיחות, במפגשים המשפחתיים. הוא ממשיך לחיות גם דרך שורת מוזמי הנצחה לזכרו, שמספרים את שהספיק להשאיר בעולם. זוהי התקומה האישית שלנו. שלי.

הסיפור של משפחת פיישר מפלח את הלב אך הוא אינו ייחודי. מדינת ישראל מלאה באלפי סיפורים דומים. האוויר פה רווי בגבורה שלא תיאמן. ומאז 7 באוקטובר, האוויר הישראלי הפך צפוף מאוד. רשימת הנופלים הפכה צפופה מאוד. כי מספרי מלחמת חרבות ברזל והמבצעים שאחריה הם לא נתונים סטטיסטיים ברוחות צה"ל. הם מערי

לם לא היו. הם מציאות מתערכנת לנגד עינינו. הם שמות. פנים. חיים שלמים שהפסקנו לפגוש ברחוב והתחלנו לראות בתוך מסגרות שחורות. ובהוויה הישראלית רווית החרשות, סף הרעש גבוה מאי פעם. האפשרות

נבו פיישר ז"ל

צילום: תעודת לבאי

שבה כל אחת ואחד מהם לא יקבל את הכבוד והבמה הראויים לו – קיימת עד כאב. פרויקט "גל־הד" שאנחנו משיקים היום ב"ידיעות אחרונות" ובynet הוא המענה שלנו לאתגר המורכב הזה. הפרויקט נועד להנציח את החיילים שנפלו בשנתיים וחצי האלה. הוא כולל ארכיון דיגיטלי ראשון מסוגו. כרגע יש בו מעל 60 סרטים ועוד מאות יצטרפו אליהם בקרוב. זוהי עבודה סיופית של איסוף עדויות. אנחנו מראיינים בני משפחה, אחים לנשק ומפקדים בשטח. המטרה פשוטה: להוציא את הנופלים מכותרת הדיווחים הצבאיים ולהחזיר להם את קולם. הסרטים שתראו בפרויקט מראים אותם כפי שהיו, רגע לפני שהכל השתנה.

כעתיון והאתר המובילים בישראל, האחריות שלנו היא לתעד את האמת. וביום הזיכרון הזה, האמת נמצאת בפרטים הקטנים של אותם סרטים. בדרך שבה לוחם חיך, במילים האחרונות שאמר בקשר, בתוכניות שלא הספיק לממש. זהו מאמץ לוגיסטי ותוכני כבד. הוא דורש משאבים, רגישות ודיוק עובדתי מוחלט. מה שמאפשר לנו להפוך את אותם זיכרונות אישיים לנחלת הכלל, גם כאן בישראל וגם בעולם, דרך ynetglobal, הוא שיתוף הפעולה עם ארגון "יד לבנים" FIDF.

"גל־הד" הוא לא רק מצבה דיגיטלית. הוא הדרך לוודא שמורשת נופלי חרבות ברזל לא תישאר זיכרון עמום. הוא מה שמאפשר לנו לצמוח מזיכרון לעצמאות. ואנחנו, ב"ידיעות אחרונות", נוודא שכל סיפור יסופר. זו מחויבותנו למשפחות. זו חובתנו לקריאים. זיכרון הוא פעולה אקטיבית. צפו בסרטים. הקשיבו לקולות. אל תיתנו להם להיעלם.

צילום: פאול ארלייב

צפו בגיבורים וכתבו לזכרם: מיזם להנצחת חללי צה"ל ונחחות הביטחון שנפלו ב"חרבות ברזל"

הימילים "יום הזיכרון" שבשער המוסף הן בכתב ידה של **סמ"ר עדי אודיה ברוך ז"ל**, כחלק ממיזם ההנצחה "אות זיכרון"

ב־12.10.23, בזמן שנסעה לשדרות, נשמעה אזעקה בבניסה לעיר. עדי יצאה מהרכב ונשכבה, אך נהרגה מפגיעת רסיס מהרקטה שנפלה בסמוך. עדי בת ה־22 נאבקה להתגייס למילואים עם פרוץ המלחמה והייתה אמורה לסייע בהקמת מערך הגנה לשדרות.

הלווייתו של אל"ם אחסאן דקסה, מח"ט 401, שנפל ב־20.10.24, בקרב בעזה, בגיל 41. דקסה עוטר בצל"ש על גבורתו ומעשיו במלחמת לבנון השנייה.

3

יום הזיכרון תשפ"ו
20.4.2026

חן ארצי סרו

ונזכור את כולן

הימים הרועדים שלנו מתמלאים בפסקול הישראלי על יפי הבלורית והתואר, על החברים מאותו הכפר ועל הבן היפה שנולד על כתף הכרמל. התרבות של ימי הזיכרון והעצמאות מספרת את הגבורה וההקרבה וההומות הצער ופסגות האהבה באופן כל כך ספציפי, שהישראליות מכוננת את עצמה דרך הסיפורים הללו כל העת.

מראשית ימיה של המדינה היו נשים חלק מסיפור הקמתה. עם טורייה או עם נשק. בהנהגה המדינית והתרבותית. הסיפור שלהן הוא חלק בלתי נפרד מקורות המקום הזה, ובכל זאת לרוב הוא נותר צדדי. ב־7.10 ומאז משהו השתנה. ההירידה אל תוך הבתים, המאבק בבסיסים והמלחמה הארוכה מנשוא הציפורן, ושוב את סיפורן של הנשים הישראליות. את גבורתן, את הקרבתן, וגם את כוחן בכל תחום – בקריירה, בבית ובקהילה. אבירות ענקיות שאין מילים שיוכלו לתאר את החלל שהותירו במותן.

רק מיום השבת האדום הוא יש אינספור סיפורים בלתי נתפסים. התצפיתניות וחילות החמ"ל שהמשיכו לדווח לכוחות עד שנהגו, לוחמות רוכב שמיים עדן נימרי שהגנה בגופה על חיילות במיגונות ונלחמה עד הכדור האחרון, מפקדות ומפקדי הטירונים שהצילו מאה חיילים ושילמו בחייהם, עמית מן שהצילה חיים במרפאה בבארי עד שנרצחה, הפראמדיקית אגם נעים שפעלה כמו מאות פראמדיקות אחרות מעבר לקווי האויב ונפלה ברצועה. ועדן אלון לוי, ושיר אילת, וסחר סעורין ועוד רבות וטובות שאמרו וביצעו – הנני. שנ תנו את התשובה החדה ביותר לשאלה אם נשים יכולות להיות חלק מהמערך הלוחם. בימים בהם רבים בוחרים לעמוד מנגד, לוחמות אלה נתנו את התשובה שלהן במעשים.

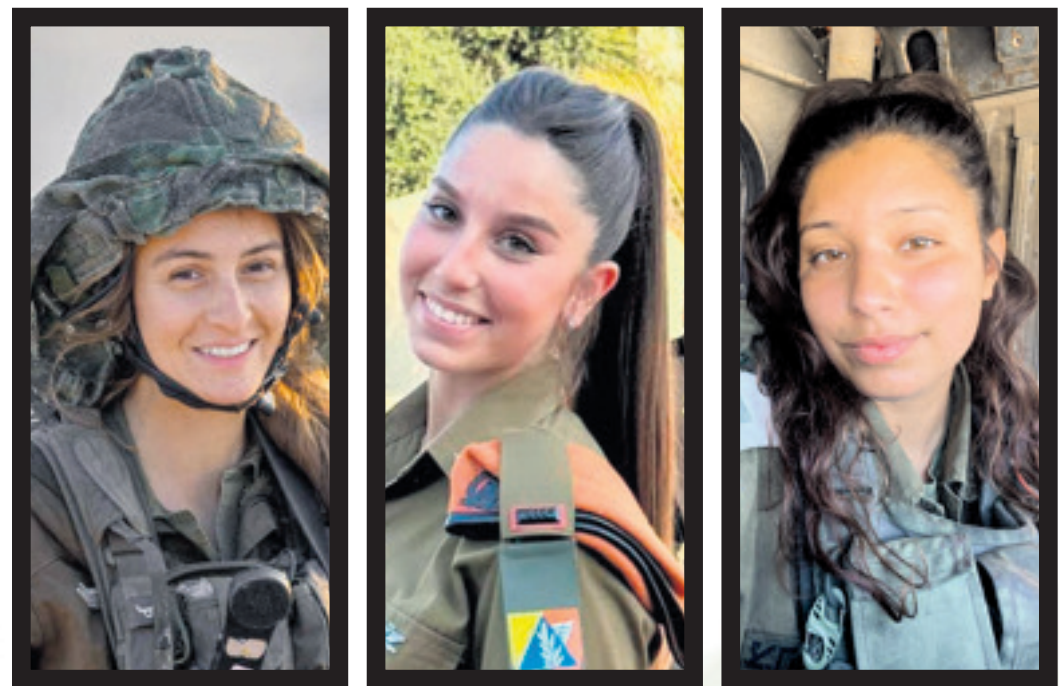
מראשית ימיה של המדינה היו נשים חלק מסיפור הקמתה. עם טורייה או עם נשק. בהנהגה המדינית והתרבותית. הסיפור שלהן לרוב נותר צדדי. ב־7.10 ומאז משהו השתנה

אך לא רק בקרב ורועות הביטחון התגלו אותם כוחות אדירים. בשנתיים וחצי אלו איבדנו נשים רבות בפעור לות איבה ובמתקפות אכזריות על אזרחים. רק לאחר מותן גילינו את אישיותן יוצאת הדופן. הערכים שהן נשאו הונפו על גס. עדי ויטל קפלון מחולית, שלצר קריירה אקדמית מפוארת רקדה, שיחקה כדורסל וכי תבה שירים. עדי הגנה בגופה על שני בניה הקטנים כשנאבקה באומץ בלתי נתפס במחבלים והצילה את חייהם. המורה לפיתוח קול לנה אוסטרובסקי־גרשוביץ שנרצחה עם משפחתה בחיפה מטיל איראני. לנה הייתה אגודה בחיה והותירה מורשת חינוכית מפוארת. ענבר שגב־יגדר, אמה של ארי הקטן, אותו נשאה צמוד לגרפה, שילמה בחיה בפייגוע גורא ברכבת הקלה. המנשא המנומר הפך לסמל של אימהות, של חיים.

הסיפורים הללו הם פסיק של קורות מפוארים, מרגשים ומסעירים. של נשים גדולות מהחיים שהפסידו אותן ואת קולן. וכמוהן יש רבות. רבות מדי. התרבות הישראלית צריכה לשאת את סיפורן, את ערכיהן. לה פוך אותן לחלק מהאריג העדין של ימי הזיכרון והעצמאות, מהפסקול הישראלי כל כך. פסקול שכוחו נעוץ בכך שהוא לא מתמקד רק באין, אלא ברוח החיים. בכך חם וקדושתם. בימים הללו נזכור את כולם. את כולן.

שלוש אמרות, שלוש מבקדות

הבנות שלהן היו קצינות שנלחמו עד טיפת הדם האחרונה בבוקר 7 באוקטובר, עם חדירת המחבלים לבסיסים שבהם שירתו • כעת, לרגל יום הזיכרון, הן נפגשו עם אלו ששירתו לצידן, פיקדו עליהן או התחנכו על מורשתן, הלוחמות שנכנסו לתפקיד שבו שירתו הנופלות ומסמלות את ההמשכיות לצד הזיכרון • גל גנות

סרו
עדן נימרי ז"ל

סגן
אדר בן־סימון ז"ל

סרו
אור מוזס ז"ל

צילום: גדי קבלו

"היא לא מחליפה, היא ממשיכה אותה"

האמא: יוכי מוזס, שבתה סרן אור ז"ל הצילה את חייהם של עשרות טירונים ואזרחים בבא"ח פיקוד העורף בזיקים • המפקדת: סרן ר', שהפכה לסגנית מ"פ אחרי נפילתה

בבוקר 7 באוקטובר 2023 חדרו מאה בלמים לבסיס זיקים דרך פרצות בגדר המערכת ודרך הים, באמצעות סירות שהגיעו לחוף. בבסיס שהו אז כ־100 טירונים שהתגייסו רק חודש וחצי לפני כן וכ־20 חברי סגל. אליהם הצטרפו גם מספר בני משפחה של מש"רמים שהתארחו בבסיס לכבוד שמחת תורה, ואזרחים שנמלטו מחוף זיקים ומצאו בו מחסה.

בשעה 06:51 מפקד הפלוגה, רס"ן אדיר מאיר עבודי ז"ל, הנחה את המפקדים להגיע לעמדות השמירה. חברי הסגל תפסו את מקומם של הטירונים, ושלחו אותם למרחב המוגן. כשהם ממושים ברכבי M16, איישו חברי הסגל את העמדות הקדמיות בבסיס, והתכוננו להדוף את המחבלים שניסו לחדור אליו משלושה כיוונים כשיבידיהם רובים, רימוני רסס ורקטות ארפי"ג.

במהלך השעה הראשונה של הקרב חיסלו הלוחמים והלוחמות עשרות מחבלים והצליחו להדוף אותם מש"רם הבסיס. רק בשעה 14:30 הוכרזו רשמית על סיום הקרב, שבו נהרגו רס"ן עבודי ז"ל, מפקד הפלוגה; סרן אור מוזס ז"ל, סגנית מפקד הפלוגה; סגן אדר בן־סימון ז"ל, מפקדת מחלקה; סגן ינאי קמינקא ז"ל, מפקד מחלקה; סמ"ר ערן אלון לוי ז"ל, מפקדת כיתת טירונים; סמ"ר עומרי ניב פיירשטיין, לוחם; רב"ט נריה אהרן נגארי, לוחם בהכשרה. במותם, סגל הפיקוד הגן על חייהם של כ־100 טירונים וכ־30 אזרחים, ומנע מהמחבלים לים להתקדם לעבר ערים וקיבוצים באזור.

שתי בנות לוחמות

אור מוזס ז"ל התגייסה לתפקידה כלוחמת בחטיבת החילוץ וההצלה בנובמבר 2019. אחרי שיצאה לקורס מ"כים, המשיכה לקצונה וסיימה את ההשלמה החילית

בהצטיינות. במשך כשנה וחצי שירתה כמפקדת מחלק קה בגרוד תבור, ובהמשך שובצה כסגנית מפקד פלוגת טירונים בבא"ח של פיקוד העורף בזיקים. במאסר 2023 התגייסה גם סגן ס', אותה הקטנה של אור, לתפקיד לוחמת ביחידה. "אצלנו בבית שירות משמעותי כצה"ל זה מובן מאליו. אם הייתה האפשרות להיות לוחמת גם בתקופתי, הייתי עושה את זה. יש לי שתי בנות לוחמות, ואם חברות שלי מהשירות היו יודעות את זה, היו אומרות שהן מגשימות לי את החלום", מש"רת בגאווה אימן יוכי. "במשך שלושה חודשים הן שירתו יחד באותו הבסיס. את שבת 7 באוקטובר אור סגרה וסתיו הייתה בבית", הוסיפה.

"כזו אני רוצה להיות"

המפגש הראשון בין יוכי לסרן ר', שנכנסה לתפקיד של אור לאחר שנפלה, היה במסגרת שיחה בין ההורים השכולים לטירונים בשטח. "הצגתי את עצמי. היה לי קשה מאוד, לא אשכח. מעמד מלחיק, לדעת שאני ממשיכה את אור, לבוא לדבר עם יוכי", נזכרת סרן ר'. "סיפרתי שאני פה להמשיך את התפקיד שלה. יוכי קיבלה אותי בחיבוק, בלי תחושה רעה, מאז ועד היום תמיד כשאני רואה אותה. ישר יש חיבוק". "זה היה קשה לישמע שהתקדמו", מוסיפה יוכי, "אבל ר' חיבקה וחיי זקוק אותי, נתנה את ההרגשה שזו לא מחליפה אותה, היא ממשיכה אותה. זה לא שאור הלכה ועכשיו היא במקומה. היא פה כדי להמשיך אותה. הייתה הרגשה טובה שלא שוכחים את אור, הסיפור של אור לא נגמר". דמותה של אור ז"ל חקוקה בזיכרון של סרן ר' עוד מיום גיוסה. "אור הייתה מ"כית בפלוגה שבה הייתי טירונית, מהמפקדים הבולטים. תמיד הסתכלתי עליה ואמרתי 'ואו, כזו אני רוצה להיות'. מהרגע שראיתי אותה, זו הייתה המשמעות שלי". מסלול השיירות של סרן ר' התעצב בעצמה של אור. "כשיצאתי לקורס מ"כים ואחרי זה לקצינים – תמיד הלכתי אליה. היא דיברה בגובה העיניים, החיילים רחשו לה כבוד כי העריכו אותה, לא בגלל הדרגות".

אור ואחותה ס', שירתו באותו הבסיס

יוכי: "אור התקשרה אליי ואמרה 'אמא, דיברתי עם המג"ד, אמרתי לו שאני רוצה לחתום עוד שנה ולהיות מ"פ. הוא אמר שאגיע ב־8 באוקטובר לחתום'. ב־8 באוקטובר הוא בא להלוויה שלה וספר לה"

סרן ת': "אדר לא הייתה מפקדת ישירה שלי, אבל הייתה לנו המון אינטראקציה. אי אפשר להתעלם מהנוכחות שלה. החיוך והאור, תחושה של שלוה ונחת. העיניים תמיד היו נשואות אליה, מודל לחיקוי והערצה"

תהליך

6

יום היכרון תשפ"ו
20.4.2026

"זה הפסד ענק למדינה ולחברה שלנו"

האמא: זהבה בן־סימון, שבתה סגן אדר ז"ל נפלה בקרב נגד מחבלים בבסיס האימונים בזיקים • המפקדת: סרן ת', שנכנסה לתפקידה כמפקדת מחלקה וכיום מפקדת פלוגה בגדוד תבור

"היא הייתה מפקדת מסוג מיוחד, מנהיגה ברוחה", אומרת בנענוע זהבה, אמא של סגן אדר בן־סימון ז"ל שנפלה בקרב בזיקים. "היא הייתה אמורה להת' גייס למודיעין ועברה המון מיונים, אבל החליטה ללכת ליום חשיפה של תפקידים ללוחמות. זה הגיע מהמקום שבו האמינה ביכולות שלה להשפיע על האחר, להוביל. כשאספתי אותה מתל השומר, ראיתי את האור בעיניים והבנתי שלא תמשיך למיונים ב־8200. היא ורקה את כל הקלסרים, ואמרה לי שהיא יודעת מה היא רוצה לעשות". אדר התגייסה כלוחמת ביחידת החילוץ וההצלה, ואחרי קורס מ"כים המשיכה למסלול קצונה, כשביולי 2023 שובצה כמפקדת טירונים. "אדר מאוד נהנתה מהתפקיד שלה. היה לה אור בעיניים, תשוקה וגאווה. התחברה לחיילים שלה, לא עמדה בראש, תמיד הלכה איתם. ידעה להציב רף גבוה, ובאותה נשימה גם לה' כיל, להקשיב, להיות מתי מישור צריך מילה טובה, חיוק, מבט. הכירה כל חייל ברמה האישית, רמות משמעותית בחיים שלהם", מספרת זהבה בגאווה. האם מספרת על החלל שהותירה אדר: "אחרי הקרב והיום הארוך ההוא, התחילו להגיע חיילים ולא ידעו את נפשם, כמה היה להם קשה לאבד אותה. עד היום רמותה מלווה אותם. אני חושבת הרבה על הדרך שהיא עשתה, והדרך שעוד יכולה להיות לפניה. אני בטוחה שטביעות האצבע שלה נמצאות בלבבות של כל כך הרבה חיילים. היא השפיעה על הדרך שבה הם מתקדמים, חלקם לא רצו קורס מ"כים או קצינים – ובזכותה הם התקדמו, היא נתנה להם המון כוח. זה הפסד ענק למדינה, לחברה שלנו. אסור לעולם לשכוח אותה."

המפגש המרגש עם המחלקה

מחליפתה של אדר בתפקיד, סרן ת', הכירה אותה כשהייתה חניכה בקורס מ"כים. "אדר לא הייתה מפ' קרת ישירה שלי, אבל הייתה לנו המון אינטראקציה. אי אפשר להתעלם מהנוכחות שלה. החיוך והאור שה' ביאה איתה, תחושה של שלוה ונחת. העיניים תמיד היו נשואות אליה, מודל לחיקוי והערצה", מספרת ת'. ב־7 באוקטובר ת' הייתה בהכשרה בבה"ד 1. ימים ספורים לאחר מכן עורכנה על שיבוצה. "הכניסה הייתה מאתגרת, בגלל הרמות של אדר. היא הותירה בור עצום, לא ניסיתי למלא אותו, רק להיות שם".

מתוך ההתמודדות המורכבת, יומה ת' פנייה לזהבה והציעה לקיים מפגש בין המשפחה השכולה לחיילים עליהם פיקרה. "המחלקה הייתה חייבת איוו סגירה, הבנתי שזה חשוב וחיוב לקרות", היא משחזרת את השיחה ההיא: "התרגשתי, כי איך מספרים לאמא של אדר שאני מחליפה אותה. לא ידעתי אם תרצה לשמוע אותי, אם נתת לי בפנים, אם תחבק, תהדוף או תעטוף. השיחה הייתה משמעותית. הצגתי את עצמי, והיו שתי דקות של שקט. הבנו שהיביים לעשות את הצימוד – מפגש של המשפחה עם המחלקה. אחרי שלושה שבר עות הגענו כל המחלקה לבית של אדר, דרלקנו נרות, דיברנו, החיילים שיתפו. היה מפגש עוצמתי".

זהבה שיתפה בחוויה מהווית שלה: "ת' בת בית אצי' לנו. כשהיא הגיעה ודיברה איתי, הלב שלי נמתח לשני כיוונים – המחשבה על אדר, הדרך שעוד הייתה לפנייה, ועל העתיד שנגרע. מצד שני, המפגש עם ת', קצינה שנכנסה לנעלמים של אדר ולמחלקה שאהבה את אדר אהבת נפש. אבל ת' עשתה הכל ברגישות ובענווה ועם אמפתיה. לא מחקה את אדר, היא ממשיכה את אדר. נשארו איתה היכרון והרוח של אדר, ות' דאגה כל הזמן

להגיד לי את זה ולחזק. ידעה בצורה מדהימה להביא את עצמה כמפקדת, נכנסה לאט־לאט לתפקיד הזה עם המשכיות של אדר. אדר לדעתי הייתה מאוד גאה בה".

המשכיות של ערכים

זהבה: "יש בזה כאב גדול, אבל המחלקה של אדר זכתה כמפקדת שרואה אותם באמת, שמבינה את המשי' קל. שחברה להיות איתנו כקשר, לחבק, לא לשכוח. היא חלק מאיתנו. אני חושבת שזו הייתה גם הדרך של אדר.

צילום: יריב כץ

צילום: גיל נחושתן

"היה לה הכל כדי להצליח"

האמא: שרון נימרי, שבתה סרן עדן ז"ל נלחמה עד הכדור האחרון במוצב נחל עוז • המפקדת: רס"ן נ', מי שפיקדה על הצוות בו עדן שירתה עד נפילתה, כיום סגנית מפקדת רוכ"ש

"צוות נימרי", בפיקודה של סרן עדן נימרי ז"ל, הגיע ב־4 באוקטובר 2023 מהגזרה הצפונית למוצב נחל עוז כדי להחליף את אנשי צוות "רוכב שמיים" (רוכ"ש) שיצאו לחג. שלושה ימים אחר כך, עדן נהרגה בקרב גבורה מול המחבלים שהדרו למוצב.

"עדן הייתה שחינית מקצוענית, אבל החלום שלה עבר שינוי כשהתקבלה לקורס טיס. היא רצתה שירות משמעותי", סיפרה אמה שרון בגאווה. "כשהחליטה שהיא רוצה להיות לוחמת ברוכ"ש, המתמחה בהפעלת כטב"מים, היא סיימה מסלול שבסופו הציעו לה לצאת לקצונה – אבל עדן סירבה, כי רצתה קודם להיות לוח' מת, להרגיש מה שהן מרגישות. היא לא רק מילאה את התפקיד שלה בתור מפקדת צוות, היא הייתה דורשת מעצמה להגיע להישגים גבוהים, בשכיל המערכת והשאיפות המבצעיות. עדן הייתה מחוננת, שהקניתי נשמה, נתנה מעצמה הכל. רמות לחיקוי שאבדה".

רס"ן נ' התגייסה ביולי 2017 לתפקיד לוחמת, ובה משך יצאה לקורס קצינים ולמלט"ק (מכללה לפיקוד טקטי). כשפרצה המלחמה, היא הייתה בחופשה בין תפקידים בחו"ל. "נחתתי באותו הבוקר חזרה מטרכ בבולגריה, ישר לתוך האזעקות. נסעתי ליחידה, עם התיק עליי. בתור מפקדת פלוגה, פיקדתי על המפ"צית שהחליפה את עדן. בהתחלה עלינו צפונה ואחרי שבועיים הצטרפנו לתמרון בעזה", שיחורה נ'. "היא נמצאת בדיוק במקום שבו עדן אמורה הייתה

להיות, אם עוד הייתה בחיים", אמרה שרון על מסלול השירות של נ', כיום סגנית מפקד רוכ"ש.

"בן אדם לרוץ איתו"

השתיים הכירו בעבר. כ"שומר החומות" נחשפה נ' לתפקוד של עדן בשטח. "הייתה מערכה אווירית, עם לא מעט ירי וצבע ארום בכל האזור. עדן שיגרה תחת אש והפעילה כלי טיס. ראיתי אותה מתפקדת בצורה יוצאת דופן. התרשמתי מהיותה לוחמת ומתפעלת במשך, כשהייתה בחפיפה לתפקידה כמפקדת פלוגה, פגשה נ' שוב את עדן, כמי שבקרויב תפקד תחתיה. "לא אשכח את השיחה הזו. היא סיפרה לי מה התפקיד שאליו היא מכוונת. היא רצתה להיות מר"ד (מדריכה ראשית), אחראית על כל התחום המקצועי. התרשמתי ממנה מאוד. לוחמת ומפקדת צנועה וע' נווה, ספורטאית'על, משימתית, תותחית. פשוט בן אדם לרוץ איתו". הקשר ביניהן נרקם בדרך נוספת, כשנ' פיקדה גם על רותם, בן זוגה של עדן ז"ל. שרון: "הוא שירת תחתיה כטיירן, העריץ את נ'". "קצין מה' טובים שפגשתי. אדם ערכי ומסור", מוסיפה נ'.

לאורך שירותה של עדן, היא נערכה לתרחיש היחוס בגזרה הצפונית. "התכוונתה למלחמה עם חזיר באללה שמתרחשת עכשיו", סיפרה שרון. "היא לקחה על כתפיה להכין את רוכ"ש לעלות להר רב ביום

פקודה. הכינה תיק מבצעי, איך היחידה פורסת, עולה לאוויר ונותנת תוצרים הכי איכותיים. בריעבר, המפ' קר שלה אמר לנו, 'הייתי צריך להגיד לה תודה ולהע' ריך את זה'. ב־8 באוקטובר פתחו את התוכנית, הרבה מבצעים שהכינה בחייה למערכה היום". נ' הוסיפה: "חלק מהברבים שעדן עברה עליהם מיושמים היום בלבנון. הרברים שהיא עשתה הניבו פירות".

בניגוד להיערכות המעמיקה מול חיזבאללה, עדן מצאה עצמה בקרב דווקא עם מחבלי הנוח'בה. "מה שקרה ב־7.10 זה משהו שהיא לא התכוונתה אליו, אבל התכונות שלה פרצו בכל צורה אפשרית", אמרה שרון ונוכרה בתמונה ששלחה עדן כקבוצת הוותסאפ של המפקדים, כשמיקמה את החיילות בעמדות ידי מתוך המיוגנות, עם הכיתוב – "צוות נימרי מאבטח את המ' רחב המוגן". "עדן הסתכלה למחבלים בלבן של העי' ניים, ונאבקה עד הכדור האחרון. זו אחת שיעדה שהיא מסוגלת לעשות הכל, היה לה הכל כדי להצליח".

חיזקה את התצפיתניות

עד היום, ההורים נחשפים להשפעה של עדן על רבים. "באותה שבת היא מיקסמה את כמות השורדות, שעד היום באות אלינו הביתה, מודות ועוטפות. לפני 7 באוקטובר היא פגשה את התצפיתניות שרק הגיעו, ולא נמצאו את מקומן. לירי (אלבג) סיפרה שעדן ניגשה ואמרה לה שאין יותר ריסטנס, ואם הן צריכות משהו שייגישו אליה. תמיד ראתה את האור. הרגע הזה היה כל כך משמעותי עבורן, שגם אחרי כמעט 500 ימים בשבי – הן זכרו אותו. מעל הכל היא הייתה בן אדם. זה פספוס של המדינה", אומרת שרון בכאב.

לשיחה מצטרף גם האב מיכאל. "ביום ההיכרון הראשון, כשעלינו לקבר, הגיעו רבים – בהם גם חייל שלקח אוטובוסים מבית שאן. הוא לא פגש את עדן, אבל במשך תשעה חודשים עד איתה על מבצע בטל' פון, מאוד התרשם ממנה. המון אנשים העריצו את עדן. היא הייתה צנועה וענווה, אבל פייטורית אמיתית". "אין ספק שעדן תמיד תהיה בפלוגה ב', זה נקשר לתמיד", סיכמה נ'. "לא משנה כמה מפקדים יעברו, היא תמיד נמצאת. העשייה שלה, מה שביצעה, וצוות נימרי, ששמו הולך לפניו. לוחמת, מפקדת, נופלת של היחידה".

רס"ן נ': "אין

ספק שעדן תמיד

תהיה בפלוגה

ב', זה נקשר

לתמיד. לא משנה

כמה מפקדים

יעברו, היא

תמיד נמצאת.

העשייה שלה,

מה שביצעה,

וצוות נימרי,

ששמו הולך

לפניו. לוחמת,

מפקדת, נופלת

של היחידה"

7

יום ההיכרון תשפ"ו
20.4.2026

לביאות תהת אש

הפראמדיקית שהצילה חיים בבארי, לוחמת מג"ב שהסתערה לפני כולם ביכני, האמא שהגנה על ילדיה בחולית, השוטרת שנלחמה שעות על גג הבניין בשדרות והלוחמת שנפלה בפעילות מבצעית בג'נין • סיפוריהן של חמש נשים שאינן עוד – עמית, רווית, עדי, מור ושי – פסיפס של אומץ ישראלי • ענת לב־אדלר

כל אחת מהנשים הגיבורות שתקראו כאן את סיפוריהן ואת האופן שבו הפכו להיות גדולות מהחיים, יצאה לשליחות האמיצה שלה מתוך אלטרואיזם, אבל לא במובן הפאתוסי שלו, אלא מתוך תפיסה פנימית עמוקה שיש בעולם הזה משהו שהוא הרבה יותר גדול, חשוב ומשמעותי מהקיום המיידי שלנו. כל אחת מהן גדלה בבית שיצק בה את הערכים

הללו, שבזכותם הצליחה להניח רטיות של אומץ על פצעי הפחד, ולהסתכל למציאות בעיניים בלי למצמץ. להגיד "אחריי" ולהתיר אחריה מורשת שנצרכת בעוז בדברי הימים של ישראל. "אומץ לב הוא לא תכונה על ריק", אומרת פרופ' מירב רוט, פסיכואנליטיקאית וחוקרת תרבות מבית הספר לטיפול, ייעוץ והתפתחות האדם באוניברסיטת חיפה. "הוא נולד על ברכי ההודוה עם ערכים, מטרה ודרך. זה תמיד אומץ לב בעבור

משהו: כדי להציל חיים, כדי להציל מדינה, כדי לשנות מציאות. בתוך מה ששולח את הצעירות והצעירים שלנו לפעול באופן שמסכן אותם יש עוד דבר, והוא אמונה עמוקה בעצמם וביכולת שלהם לממש את השליחות שלהם. האמונה הזו נובעת מתוך מיקוד שליטה פנימי חזק מאוד שאומר שיש לי תפקיד ואני הסוכנת שלו, שה' דברים תלווים בי ויש לי הכוח לחולל אותם, כי גבורה מגולמת במעשים, אבל מקורה ברוח".

רחל מן. "לעמית היו הזמנויות להציל את עצמה" צילום: גדי קבולו

משפחת אסייג. "חושים קושי גדול בלי רווית" צילום: דנה קופל

ראשון. רווית נהרגה במקום. מדינת האומץ להגיד "אני נכנסת ראשונה למבנה?" "רווית נולדה מנהיגה ומובילה, לצד זה שהייתה דעתנית ועקשנית ותמיד ידעה לעמוד על שלה, כולל ההתעקשות לתת מעצמה למדינה", מספרת אחותה, ערן גבאי. מה צריך כדי להיות לוחמת כמו רווית? "צריך קודם כל להיות זו שעושה עבור אחרים, שעוזרת, שמתעניינת, שתורמת. רווית לא הייתה רק לוחמת, היא הייתה לוחמת צדק, היא לא הייתה רק גיבורה שנכנסה ראשונה למבנה, היא הייתה עם לב זהב. כלומר, זו לא רק הלחימה והגבורה בשטח באותו רגע, זה גם מה שמביא אותך לשם. האישיות. האופי". היא דיברה על חירצון להיות לוחמת?

"כן, היא נלחמה על זה. אחי הגדול היה שנים רבות קצין בחיל הים והשתחרר עכשיו. עוד אח מעליה היה לוחם בכפיר ועוד אח חובש קרבי, ורווית הלכה בעקבותיהם, היה ברור שהיא תתרום למדינה. הרי היא הייתה יכולה ללכת גם ללחקה צבאית, היה לה כישורון, היא שרה וניגנה מגיל צעיר והופיעה בכל הטקסים, אבל היא נלחמה כדי להיות לוחמת. היא הייתה במצבים של סכנה מתמדת, וככה החורים היו צריכים לשמש בלילה את הראש על הכרית. אבל זה מה שרווית רצתה והיא דבקה בדרך שלה והתעקשה לעשות את זה בכל מחיר".

את בועסת עליה? "חס וחלילה", ערן מיד עונה. "רווית אחותי האהובה מכל הייתה בשבילי מעבר לאחות, היא הייתה חברה טובה, וילדה חלומית שבבילה הרבה חלומות. אנחנו חווינו קושי גורל במדינה, הגענו שורף מבנים, וכל אחד מתגעגע אליה בדרך שלו. זה לא פשוט, אבל אין לנו ברירה, כי לא בחרגו בזה. גם רווית לא חברה בזה, ואף אחד מהגיבורות והגיבורים שנפלו על הגנת המולדת. כולם היו צעירים, היו להם חלומות להגשים, להקים משפחות, להיות. הם לא רצו למות, ולא נורמי

סמלת שנייה רווית חנה אסייג גדלה והתחנכה באשדוד, וסיימה את לימודיה בתיכון "בית החינוך אמ"ת י"י בעיר. מגיל צעיר אהבה לשיר, להופיע ולנגן ולקחת חלק בטקסים בבית הספר. בגיל הנעורים למדה לאפר, ותוך כדי מבחני הבגרות הקימה עסק לאיפור וחלמה לפתוח סלון כלות ביחד עם חברות ילדות. כשהגיע מועד הגיוס, רווית עמדה על שלה לשרת בתפקיד קרבי. "מה אם יקרה לך משהו?" שאלה אמא, ורווית ענתה: "או יקרה, תבכו קצת ותמשיכו". בנובמבר 2022 התגייסה, ולאחר קורס יסמ"ג (יחידת סיור משמר הגבול) הוצבה בורעק "דוחם" של החיטה לביטחון פנים, מחזור ררום, שם אמרו עליה שהיא "לוחמת אמיתית שלא ראתה פחד בעיניים". את השבת של שמחת תורה רווית סגרה בבסיס, וכשפרצה מתקפת חמאס על יישובי העוטף, הוקפצה היחידה למושב יכני הסמוך לשדרות. בדרך הספיקה רווית לשלוח הודעה לאמא: "חזרו מחבלים, תגעלו את הדלתות והחלונות... אם קורה משהו, אני אהבת אותך". במהלך הנסיעה נתקלו בחייל פצוע לצד הדרך, רווית שמלו חוסם עורקים, עצרה רכב אורח וביקשה שיקחו אותו לבית החולים. מאוחר יותר סיפר החייל שהיא הצילה את חייו.

הכוח הגיע ליכני, ניהל לחימה נגד המחבלים והציג לית לדחוק אותם אל מטע היותם הסמוך. לאחר כשיעתיים של לחימה קשה, מול אש תופת ורימוני רסס, המחבלים חוסלו. מפקד הכוח סיפר: "רווית הייתה לוחמת יחסית צעירה, אבל מאוד בולטת בשטח לב ענק, תמיד חייכה, פייטריית, כל מה שאתה רוצה בלוחמת. תפקדה כמו לביאה".

במשך חילק מפקד הכוח את הלוחמים לצוותים, והורה להם לסרוק את המבנים הסמוכים. כשהצוות של רווית התקרב לאחד המבנים, נשמע רעש. רווית אמרה למפקד: "אני נכנסת ראשונה, תחפו עליי". במיבנה הסתתר מחבל שתפס נקורת תצפית שממנה ראה כל צעד של רווית וידע שהיא בדרכו אליו. הוא ירה

אותה ליום הזה. גם פה בשכונה היא תמיד טיפלה באנשים מסביב, אם זה שכן שהבת שלו חולת אפילפסיה והגיע באמצע הלילה ועמית טסה לטפל בה והצילה את חייה, או כפיגוע שנכחה בו בבאר־שבע והתעקשה לטפל בפצוע קשה ששכב על הכביש בזמן שכולם אמרו לה להתרחק כי האזור ממולכד. שלושה חודשים אחרי שהחיים של אותו פצוע ניצלו, הוא התקשר לע"מית וביקש להיפגש איתה ולהודות לה". ואכן, עבור עמית, פראמדיקית לא היה תפקיד, זו הייתה שליחות של הצלת חיים, שנולדה רווקה מתוך המפגש עם המוות. כאשר הייתה ילדה, אביה רוד חלה בסרטן, ולאחר שהמחלה התמירה והוא אושפד בהוספיס בית, עמית החלה להתעניין ולהכיר מקרוב את עבודת הקורש של הרופאים, שנכנסו ויצאו מבית המשפחה בנתיבות כעת הטיפול באב. לאחר שאביה נפטר, עמית בת ה-15 החלה להתנדב במד"א בנתיבות. כיוון שסבלה ממחלה קשה – קרחת יסתיכונית – קיבלה פטור מגיוס לצה"ל, ובמקום צבא היא התנדבה לשרות לאומי במד"א. בתגובה לגיל 19 סיימה בהצטיינות קורס פראמדיקים, ושנה וחצי לפני הטבח הגיעה ההצעה לשמש פראמדיקית כוננית בבארי. עמית כבר לא תגשים את חלומה להיות רופאה, אבל האומץ והגבורה שלה הצילו ועוד יצילו חיים.

סמלת שנייה רווית חנה אסייג נכנסה ראשונה

נולדה ב־15 ביולי 2004, נפלה ב־7 באוקטובר 2023, בת 19 במותה, הותירה אחריה הורים ו־8 אחים

עמית מן המלאכית בלבן

נולדה ב־19 בפברואר 2001, נרצחה בקיבוץ בארי ב־7 באוקטובר 2023, בת 22 בהירצחה, הותירה אחריה אמא וארבע אחיות

עמית מן, הפראמדיקית האמיצה והגיבורה של קיבוץ בארי, מלאכית בלבן ורמות מופת שלא תישכח מלב – נלחמה כדי להציל חיים, ושילמה בחייה שלה. כבוקר 7 באוקטובר, בן הווג שלה אופיר התכונן לצאת למשמרת במד"א, בעצמו כפראמדיק, אלא שאז החלו האזעקות ואופיר הציע לעמית שייקח אותה לבית אמה בנתיבות. עמית ענתה לו: "רווקא כי מסוכן, פה אני צריכה להיות. אולי יצטרכו אותי".

משחרת אמה רחל: "לעמית היו הורמוניות להציל את עצמה, אם רק הייתה מגיעה אליי, אם רק הייתה נשארת בביתה שלה שאליה אף אחד לא נכנס". אלא שכאשר מתחילות להגיע ידיעות על פגועי ירי, עמית לוקחת את התיק הרפואי שלה ובכפפים מגיעה למרפאת השיניים, לשם הועיקו אותה כדי לטפל בגיל ביוס ו־7, הפצוע הראשון מאש המחב' לים. במרפאה, לצד ר"ד רניאל לוי ו־ל והאחות נירית הנוולד־קורנפלד שניצלה, עמית נלחמת על חיי הפצועים במשך כמעט שמונה שעות. היא מתקשרת למוקד מד"א שבע פעמים ומבקשת עזרה וחילוץ. בלי ציוד, אבל עם המון תושייה, עושה ככל יכולתה כדי להציל את הפצועים, מתקינה חוסם עורקים מחולצה, מניחה קסדה מתחת לראש של פצוע נוסף, בעוד שני חברי כיתת הכוננות שחר צמח ואיתן חדר ו־ל שניצבו

לי שנירמלנו את זה שלוחם או לוחמת נופלים". אז יכול להיות שאם הייתה יודעת שהיא תיהרג, לא הייתה נכנסת ראשונה? "רווית לא הייתה סולחת לעצמה אם משהו אחר היה נכנס ראשון ונהרג. היא נכנסה להתעמת עם המיחבל, ובזכותה הצוות ניצל".

עדי ויטל־קפלון קרב על הבית

נולדה ב־2 באוגוסט 1990, נרצחה בביתה בקיבוץ חולית ב־7 באוקטובר 2023, בת 33 בהירצחה, הותירה הורים, שני בנים, בעל ואחים

עדי ויטל־קפלון היא האמא הגיבורה של אשל ונגב, שאת תמונתם בידיו של מחבל חמאס חמוש ורעול פנים אי־אפשר לשכוח. לאחר שמחבלים חדרו לביתם בקיבוץ חולית, עדי התקשרה לבעלה, ענני, ושאלה אותו איך מפעילים את רובה האם־16. היא הוציאה את הרובה מהכספת והסתגרה בממ"ד עם הילדים ועם הנשק, שהיה שייך לענני כחבר כיתת הכוננות של הקיבוץ. בעזרת הנשק ניהלה מול המחבלים קרב הרואי, נחושה להציל את ילדיה.

איך מגדלים ילדה ששואלת בשיחת טלפון, בקור רוח, איך מפעילים את הריובה? "שאלה טובה", עונה ירון, אבא של עדי שבמשך כל האירוע שהה בדירת אירוח סמוכה לביתם של עדי

אחותה של רווית: "היא אמרה לי 'תתקשרי לתחנה ותגירי להם שאני בגג השמאלי ושעומדת להיגמר לנו התחמושת', וזה תוך כדי שהיא מטפלת בגברים מסביבה ונלחמת. ואני אומרת לה 'תתבאי, אל תהיי גיבורה'".

אביה של עדי: "שמעתי את הקרב שהתנהל בבניין הסמוך לזה שבו גרה עדי. בדיעבד הבנו שהיא זו שניהלה את הקרב. הם ניסו לפרוץ, היא השיבה באש והרגה מחבל ראשון, אבל לבסוף נרצחה"

10 יום הויכרון תשפ"ו 20.4.2026

▲ איילה שקורי עם תמונות בעלה ובתה. "יודעת שהם איתי" צילום: גדי קב"ל

→ וענני. אמא ג'קי מוסיפה: "אני צוחקת, כי השאלה הוו

היא הכי עדי". הכי עדי שידעה לקרוא אנשים וסיי לספה, כשהארון שוכב עליה, ובדיעבד התגלה שהם מילכדו אותה. הייתי צריך להזהרג כבר כשפתחתי את הדלת, כי הם חיברו רימון לידית, אבל הוא היה תקול". רק אחרי שלושה ימים, כשהקרבנות הסתיימו והגיעו לפנות גופות מהקיבוץ, מצאו גם את עדי, והמשפחה קיבלה זיהוי ודאי.

רק אז נוכחתם שוב לדעת, שהייתה לכם בת גיבורה. "לגמרי. כושר המחשבה שלה היה מעל הממוצע. שיא הלחץ, אמא עם שני ילדים קטנים מול אינסי פור מחבלים, יוזמת שיחה עם ענני כדי ללמוד איך להפעיל את הנשק, מצליחה לירות לעבר המחבלים שפולשים לביתה, מתוך תקווה גדולה שבזה היא הצלי את הילדים, וככה זה קרה. היא שילמה את המחיר, אבל הילדים נשארו בחיים", אומר ירון. לבסוף, אחרי שעברו את הגדר לכיוון רפיח, המחבלים החליטו לשחרר את הילדים, ביחד עם שכנתם שנחטפה איתם, והשלושה עשו את המסע הארוך מרפיח חזרה הביתה.

רב סמל מתקדם מור שקורי הגנה על התחנה

נולדה ב־5 ברצמבר 1994, נפלה ב־7 באוקטובר 2023, בת 28 בנופלה, הותירה אחריה אמא ואחות

מור שקורי, שנפלה על משמרתה במשטרת ישראל בשבת השחורה, נולדה וגדלה בשדרות. בתום שירותה הצבאי כמ"כית, החליטה מור ללכת בדרוכו של אביה רוני ולהתגייס למשטרה. החל מאוקטובר 2017 שיי רתה במחוז דרום, תחילה בתחנת אשקלון ולאחר מכן

בתחנת שדרות, שם נהרגה. את בן זוגה, דוד, הכירה בתחנת המשטרה. במאי 2023 קיבלה ממנו הצעת נישואים מרגשת בנוכחות משפחה וחברים, והשניים תכננו להינשא בקיץ 2024.

עם שחר של 7 באוקטובר 2023 סיימה שקורי משמרת בתחנת המשטרה, ואו התברר לה שמחבלים מרצועת עזה חצו את הגבול. בזמן סיפורה לאחותה בטלפון על המתרחש, נשמעו יריות בתחנת המשטרה. חמושה באקדה, עלתה לגג בחד עם חמישה שוטרים ואזרח, ושם לחמה בקרב יריות באומץ לב עילאי. אף שהושלכו לעברם רימונים וגורתה אש חיה, הם ניטרלו את המחבלים כאשר מור מגינה על חבריה השוטרים, מניחה חוסם עורקים לשוטרי שנפצע ומצליחה את חייו, שלי והבת הבכורה שלי ספיר. אני יודעת שרוני ומור מצב הפצועים כשהם נצורים על הגג, ונלחמת עד שאלה לכולם התמושת.

ברגע של הפוגה התקשרה לאמה ואמרה בקור רוח: "אם קורה לי משהו, תדעי שאני אוהבת אותך, אני אוהבת את אבא, ותשמרו על ספיר". לאחר מכן דיקלמה את "שיר למעלות", אמרה "שמע ישראל", והשיחה התנתקה. בצהרי השבת, לאחר קרב קשה בן חמש שעות, רס"ר מור שקורי נהרגה בהגנה על תחנת שדרות.

"מור גיבורה. סיפרו לי איך היא תיפקדה בגבורה ובאומץ עילאי, איך היא דאגה להכל", אומרת אמא איילה הגאה. "איך מגדלים ילדה כווז היא הייתה ילדה עצמאית מגיל קטן, התעקשה לעשות הכל בדרך שלה והכל בעצמה. אחרי שהיא נהרגה, סיפר לי איש שב"כ שהיה על הגג שמור הצילה את חייו. הוא סיפר לי שראא את כל הגברים מתחבאים מאחורי מגננים, ומור, איך שהבחינה בו פצוע, עם רם ניגר מפיו ומדרה על רגל אחת, יצאה אליו. הוא ניסה לשכנע אותה להי תחבא, אבל מור הבחינה במצבו הקשה ומיהרה לטפל בו".

כשיזכירה איתך מהגג, מור אמרה לך שהיא פוחדת? "לא אמרה שום דבר על פחד, רק נתנה לי כל הזמן הוראות עם מי לדבר ולמי להתקשר. היא אמרה לי

'לתקשרי לתחנה ותגירי להם שאני בגג השמאלי וש' עומרת להיגמר לנו התחמושת', וזה תוך כדי שהיא מטפלת בגברים מסביבה ונלחמת. ואני בטלפון אומי רת לה 'מור תתבאי, אל תהיי גיבורה'". אותו איש שב"כ הוא גם זה שסיפר לאיילה על הרגע שבו הכורז הרג את בתה הגיבורה. "הוא אמר לי שב' רגע שהצלף ירה בת, היא לא סבלה. היא רק אמרה 'איי, ווהו'".

רס"מ רוני שקורי ז"ל, אביה של מור, נרצח בפגיעוע ירי סמוך למחסום תרקומיה קצת פחות משנה אחרי שבתו נהרגה. "11 חודשים אחרי שמור נפלה, גם בעלי דופק לי ברו", אומרת איילה. "היו לי שתי בנות ובעל, ועכשיו צריך לחיות בשביל היש, בשביל שתי הנכדות שלי והבת הבכורה שלי ספיר. אני יודעת שרוני ומור איתי. אני מרגישה שכל דבר שקורה לי והולך לי טוב זה בזכות השמירה שלהם שם למעלה".

את חולמת על מור?

"כל הזמן. ביקשתי לחלום אותה ולא חלמתי עליה כל השנתיים וחצי, אבל איך שפרצה המלחמה עם איראן זה קרה. ראיתי בחלום את מור שאומרת לי 'אני מועליד', ומאותו הרגע הפסקתי לדאוג. אני אישה מאמינה ומי שאממין מכין שנאחז פה גוף והנשמה היא נצחית. אני מקווה שכולם יבינו שכוחה באחריו תנו".

סמל ראשון שי גרמאי בין שורשים למדינה

נולדה ב־16 בפברואר 2004, נפלה בג'ניז ב־7 בינואר 2024, בת 19 בנופלה, הותירה אחריה הורים ושלושה אחים

שי גרמאי גדלה והתחנכה בכרמיאל. כשהייתה בת עשר נרשמה לחוג ללימודי השפה האמריקית במס"ר לה להיות גשר בין הדורות במשפחה ולחזק את החיי בור לשורשים ולמורשת האתיופית, שאליה נולדה. את החיבור לישראל ואת אהבת הארץ ספגה בבית, מההורים ורד ושלמה, וגם מאחיה הגדול, דן, ששירת במג"ב.

שי התגייסה לצה"ל באוגוסט 2022, וכבר במסלול ההכשרה בלטה במקצועיותה ובנחישותה. היא שובצה כלוחמת בפלוגה המבצעית של משמר הגבול, גזרת יהודה ושומרון, וכשנה לאחר גיוסה קיבלה תעודת הצטיינות על התושייה יוצאת הדופן שגילתה והוכיח לה להצלת חיים.

"ככה גידלנו אותם, על ערכים, אחריות, תרומה למדינה ואהבת הארץ", מספר אבא שלמה בקולו הרך, ומגדיר את בתו כ"נסיכה של אבא", בת יחידה בין שלושה בנים. ילדה יפה, חכמה, ערכית, בעלת לב זהב, שתמיד נתנה מעצמה לאחרים, ותמיד הייתה הראשור נה שקראו לה כשצריך לתקן משהו בבית.

איך הגבתם כשאמרה שהיא רוצה ללכת לקרבי?

"ניסיתי לדבר איתה, להגיד שזה מסוכן, אבל היא החליטה. אני תמיד כיבדתי את ההחלטות שלה. ורד, אמא שלה, אמרה לה 'את כוז עדינה', מה לך ולמג"ב', אבל זה דור שהוכיח את עצמו, שמשרת את המדיי נה מכל הלב. מי שמדברים על כך שלא יהיו חיילות ולוחמות בצבא, אומרים דבר פרימיטיבי. כולנו רואים את גבורות הלוחמות, העולם בנוי קודם כל מהאישה". מתי הייתה הפעם האחרונה שראית אותה?

"שבוע לפני קניתי לה אוטו כדי שיהיה לה נוח בסופי שבוע, כשהיא חוזרת מהבסיס ורוצה לפגוש את החברים והחברות שלה. בתמישי היא הגיעה, האוטו חיכה לה ונסענו כמו תמיד לאכול ביחד. רק שנינו, זה מאוד חסר לי. שאלתי אותה 'מה את מתכננת', והיא אמרה לי 'אני רוצה להתקדם לקצונה במשטרה, זה התירי שלי'".

"בראשון בבוקר נסענו ביחד ברכבת, אני לבאר" שבע לניחום אכלים ושי הייתה צריכה לרדת בחיפה.

▲ ורד ושלמה גרמאי. "אולי היא בהגישה שהיא הולכת?" צילום: אלעד גרשנורן

שי לקחה איתה צידנית ובה עוגות שאפתה. היא הייתה אופה ובשלנית נהדרת. הגענו לחיפה, נתתי לה את הברכה שלי, היא ירדה ואני המשכתי לבאר"שבע. זו הייתה הפעם האחרונה?".

פחדת?

"כן, פחדתי. היא גם הסכימה להצטלם איתי ויש לנו תמונות אחרונות מהרכבת, פעם אחרונה שהיינו ביחד. כעיר שבת, לפני הקידוש, דיברנו איתה ואמ"רתי לוורד אחתי שהיא לא נשמעת לי טוב. אולי היא הרגישה שהיא הולכת? שי סיפרה שהיא שומרת בעמ"ד בה במהלך הערב, היא לא גילתה לנו שבשבת בלילה היא יוצאת לפעולה מבצעית במחנה הפליטים בג'ניז". בשלב מסוים, הרכב שבו נסעה עלה על מסעך והתה"פך - ושי נהרגה במקום. "באותה שבת בבוקר עשינו הליכה, אחתי ואני, ראינו גברת שאנחנו מכירים עם הנכרים, ואמרת לי אחתי 'מתי נוכה ששי תביא לנו נכדים ראשונים?' ובאותו הלילה דפקו לנו ברלת".

באותו לילה שניהם לא נרדמו. הרפיקות על הדלת התחילו בארבע לפנות בוקר, כיוון שבטלגרם החלו הפלסטינים לפרסם את הסרטון שבו רואים כיצד שי נהרגה וכן את התמונה והפרטים שלה. "עד חמש ומ' שהו לא פתחנו להם. בסוף שמתי בגדי עבודה, פתחתי ומולי עמדו אנשים מהפלוגה של שי, שאמרו לנו 'שי נהרגה'. העולם שלך חרב באותו הרגע. אחתי התמוטטה ואני צריך להתמודד, התקשרתי לאחי, התקשר" תי לאחות של ורד, פחדתי להתקשר להורים שלי. אחי שואל אותי מה קרה והמילים לא יוצאות לי. אני בולע אותן. איך אומרים ששי נהרגה?"

אתה כועס על שי שהלכה בדרך שלה ואתם הפסדתם אותה?

"בהתחלה כן, כעסתי עליה", מודה אבא שלמה, "אבל עכשיו הכל שונה לגמרי. באמריקת יש משפט שאומר שהשם לא נקבר עם הגוף, אלא שאר. והנה, בבית הספר שבו שי למדה עורכים מדי שנה ביום הול' דתה יום עיון לזכרה, שמשלב את התרבות האתיופית. שימור השם תקף בעיקר למי שנהרג כדי להגן על המדינה שלו. זה מעשה של קדושה".

אמה של מור: "היא אמרה לי 'תתקשרי לתחנה ותגירי להם שאני בגג השמאלי ושעומדת להיגמר לנו התחמושת', וזה תוך כדי שהיא מטפלת בגברים מסביבה ונלחמת. ואני אומרת לה 'תתבאי, אל תהיי גיבורה'".

אביה של שי: "זה דור שהוכיח את עצמו, שמשרת את המדינה מכל הלב. מי שמדברים על כך שלא יהיו חיילות ולוחמות, אומרים דבר פרימיטיבי. כולנו רואים את גבורת הלוחמות, העולם בנוי קודם כל מהאישה"

11 יום הויכרון תשפ"ו 20.4.2026

האנשים שיכולנו להיות

**פרויקט מיוחד: איורי AI מפיחים חיים
בחלומות הגדולים של הנופלות והנופלים,
צובעים את הפנטזיות שלעולם לא יוכלו
להגשים ומלמדים אותנו מי היה האדם הייחודי,
מה רצה להשיג – ואת מי העולם הפסיד •
להכיר את האובדן עם צביטה חדה בלב**

מנציחים ומחכים לקול שלא יחזור

אלקנה יהודה ספו אהב מאוד לבשל ורצה לשתף אנשים בתשוקה שלו
לאוכל. המשפחה דואגת לכך שזה יקרה, במקום על שמו שהיא מפעילה

“תגידו, זה לא קשה?” אני שואלת את רחל ואליהו ספו, הוריו של אלקנה, שפעמיים בשבוע, בשני ורביעי, מתייצבים בתחנת הרכב שבקריית ארבע ומחלקים בחינם אוכל חם להיילים ואנשי כוחות הביטחון. הם מגשימים ב”גן אלקנה” את החלום שטיפח בנם, שאהב לבשל ואהב לאכול. הוא רצה ללמוד את התחום, לפתוח מסעדה – ויש מי שמספרים שגם רצה להקים פורטראק ולפנק חיילים באהבה. מתוך הכאב, המשפחה והמעגל הקרוב הקימו את עמותת “יד אלקנה”, שלדברי אנשיה “ממשיכה את דרכו ואת רוחו של אלקנה: נתינה, אהבת אדם ואהבת הארץ”.

בתחילת הדרך הכוונה הייתה להפעיל פורטראק נייד שי עבוד בין בסיסים, אך לשם כך יש צורך ברכב גדול והשקעה כספית משמעותית שכרגע אין – אז הם הלכו בינתיים על גן אלקנה, שהסוברים מגיעים אליו. המנות אישיות עם העדפות ספציפיות של החיילים הרבים המגיעים בקביעות, הרטבים והתוספות הם כולם מעשי ידיו של אליהו. “וכולם באים”, מספר לי האב. “פותחים שולחנות, שמים מוזיקה, אוכל פורמירבל. אנחנו שמחים לשמח את החיילים הגיבורים שלנו. כל העובדים שלנו הם מתנדבים, חברים של אלקנה וקרוכי משפחה. חודשיים אחרי שנהרג הקמנו את עמותת ‘יד אלקנה’ ומאז כבר חילקנו יותר מ-25 אלף ארוי חות. 25 אלף!”

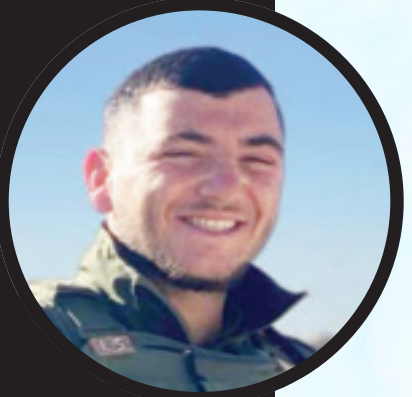
בפריז הגענו לכרמיאל, אחר כך לירושלים והתמקמנו בקריית ארבע. מקום קטן וחם. כל ששת ילדינו הם צברים מבטן ומלידה, ארבעה בנים ושתי בנות, ברוך השם. הבנים שירתו כלוחמים, הבנות בשירות לאומי. ראובן, שי, הלל, שיראל, אלקנה ותפארת. והשולחן תמיד מלא באוכל. “אלקנה, בוגר תלמוד תורה במערת המכפלה, לאחר מכן ישיבה תיכונית ולבסוף עמית ירושלים, היה בן 17 כשהתחיל לעבוד במסעדה במחנה יהודה. ‘הוא התקדם יפה, וכשקיבל הצעה לניהול סניף חדש היה עליו לבחור בין גיוס לצבא’ ל” לבין תחילתה של קריירה מבטיחה”, מספר האב. “אלקנה התלבט, בא להתייעץ ואמרתי לו, ‘תראה, אני לא עשיתי צבא, לצערי הרב. הייתי בן 24, לא הכרתי את השפה. אבל האחים שלך, כולם עשו צבא. ראובן בכפיר, שי בגבעתי והלל בשריון. אם לא תעשה צבא, מה תספר לילדים שלך?’” אלקנה בחר. כשגילה, להפתעתו, שצה”ל נתן לו פטור, המום ומופתע החל להילחם על זכותו לעמוד לצד אחיו וחד בריו ולהתגייס. הוא הריץ מכתבים וביקש ממי שהכירו אותו לכתוב המלצות. והוא הצליח – חטיבת גבעתי, גרוד שר, לוחם.

“אני שמח שהחיילים נהנים ומבסוטים”, מסכם אליהו. “אבל בתוך ה”סבבה” וה”תודות” האזניים שלי מחפשות את הקול של אלקנה. בגינאה המשונית, שם עבר כמאבטח אישי של הנשיא, הצרפתית שלו השתפרה. וכשאכל את הקוסקוס של אמא שלו ואת הקציצות של שבת הוא אמר לה, ‘וואי, ממו, קס קסה בון’. בעברית זה: וואי, אמא, זה טעים נורא.” והמשפחה מסכמת: “כל מי שרוצה לקחת חלק, לתרום או לסייע – ברוך הבא להיות שותף בהמשך הדרך, כדי שנוכל להרחיב ולחזק את הפרויקט החשוב הזה ולהמשיך להפיץ אור, אהבה ונתינה”.

רס”ל (מיל”) אלקנה יהודה ספו

לוחם בחטיבה 261 נפל בגיל 25, 22.1.24

אלקנה לא היסס, וב-7 באוקטובר לבש מדים וירד דרומה. במהלך פעילות מבצעית של הגרוד באזור מחנה הפליטים אל-מע’אזי שבלב הרצועה, הוא נהרג באסון קריסת המבנים.

הגאונה ממכון ויצמן

אושר שמחה ברוזילי בנתה לעצמה מסלול מוקפד כדי להפוך למנתחת מוח, והותרה מאחוריה תיעוד מפורט וכואב של 19 שנותיה

סמל אושר שמחה ברוזילי

סמב"צית באוגדת עזה נפל בגיל 19, 7.10.23

אושר תפסה פיקוד במהלך חדירת המחבלים למוצב נחל עוז, כיוונה את הכוחות בבסיס ואת אלו שיצאו להגן על היושובים, וסירבה לעזוב את חברותיה בחמ"ל. תיפקדה למופת לאורך זמן עד שנפלה.

כשנולדה, הוריה קראו לה אושר "בגלל האושר שהביאה למשפחה", מספרת האם תיקי. "ככה זה בפרק ב'. ליאור הגיע עם בן ובת, אני הגעתי עם בן ובת, ואושר הייתה בתנו המשופת הראשונה. כל ארבעת אחיה כירכרו סביב התינוקת היפהפייה שהגיעה הביתה, מי יאכיל אותה ומי יטפל בה, והיא זו שאיחזה את כולם מאחיים'למחצה למשפחה אחת. את השם השני שמופיע בתעודת הזהות שלה, שמחה, נתנו לה על שם סבתא שמחה שנפטרה, חמותי. לימים, כשליאור ואני הבאנו לעולם בת נוספת, האושר הוכפל. קראנו לה חן' חנה, על שם הסבתא השנייה".

כבר בגיל הגן חתבלטה אושר בכישרון הציור ("ציורים שלה נתלו במוזיאון של מוזכרת בתיה") ואובי חנה כילדה מחוננת. "בתיכון היא למדה בכיתה מדעית, חמש יחידות, וסיימה בהצטיינות יתרה", מספרת אמה, "ובמקביל היא למדה מדעי המוח במכון ויצמן. משם בא לה החלום להפוך למנתחת מוח".

נירובירורנית.

"זאת ההגדרה, אבל אושר דיברה על 'להיות מג' תחת מוח'. היא חלמה ללמוד רפואה ומגיל צעיר קרעה את עצמה כדי לעמוד בתנאי הקבלה. במשך ארבע שנים היא התנדבה בניידת טיי' פול נמרץ של מר"א, כתבה את ספר ההדרכה של מר"א וגם הכשירה חניכים. היא ניגנה בפסנתר וגיטרה ויוקלילי, היא ציירה ואיפי' רה, הכל בעת ובעונה אחת, וגם טיילה. היא תיעדה 12 יעדים שעשתה בארבע שנים. הכל היא תיעדה ושמרה".

למה?

"אני באמת לא יודעת", מודה אמה. "בכל פעם

שעברנו דירה היא כתבה על הארגזים שלה 'אושר בר' זילי, נא לא לגעת', אז לא נגענו. רק אחרי שפתחנו את הארגזים גיליתי שהיא שמרה כל תיעוד מחייה, מחברות ומכתמים מכיתה א', אושר השאירה לנו מוזיאון בן 19 שנה שכולל גם סרטונים שלה בצניחה ממטוס, בגלישה, בבאנג'י'ם מצוקים, בצלילה, ברכיבה על סוסים. לא היה משהו שהיא לא טעמה. כל החברות שלה אמרו 'הלואי שנחיה כמו אושר היפהפייה, חצי מרוקאית'חצי תימי' נייה, וכמו אושר הגאונה".

לצייר את העולם על הגוף

אייתי יהודה היה אמן בחסד עליון, שלא נתן לאף אחד לכבות לו את החלום – לפתוח סטודיו לקעקועים ו"לצאת כל בוקר לעבודה בשמחה"

רתי וצביקה גרינגליק מודעים לעשרה תינוקות שהוריהם בחרו לקרוא להם שאול, כשם שני, על שם השלישי מבין חמשת ילדיהם שכבש את "הכוכב הבא", שופטים וקהל כאחד. אבל כשרותי מחבקת את אור-שאול, הנכד הרנדש שלה, השני במספר ("תינוק חמודי עם רוח טובה") היא אוסרת על עצמה לערוך השוואות בין שני ה"שאולים" שלה.

"אני לא שם, ואולי לעולם לא אגיע לשם", היא הודפת את הזכרונות שקמים עליה מכל צד דווקא כשאור-שאול נמנם בחיקה. "יש מחשבות שאני חייבת להרחיק כדי שאוכל להיות סבתא בלי עכ' בות, כמו שאני אהבת".

שעתיים לפני שאחותו של שאול, מיכל, גם היא זמרת ויוצרת מחוננת, נכנסה לחדר הלידה, היא החליטה שזה הרגע להוציא שיר חדש לרשת. את "לוח זיכרונות" ("אין אותך, ואין אותך ואין אותך") היא כתבה לאחיה. עקב טילי מלחמת איראן השנייה השיר עלה רק שבוע אחרי טקס ברית המילה של בנה הבכור. אולי זה יותר מציי' רוף מקרים, אין לדעת.

שאול, לדברי אמו, היה זמר מלידה. "מגיל שש הוא היה שר עם אבא שלו בבית הכנסת, בימים הנוראים, ואחר כך הצטרפו גם אחיו. 300 מתפי' ללים היו בבית הכנסת והילד עמד ושר בביטחון, בקול אלוהי. והוא היה פרפורמר ממדרגה ראשונה. מגיל אפס שאולי אמר שהוא יהיה זמר ולא התלהב בנו מהכיוון הזה. צביקה היה שואל אותו 'מי יביא פרנסה הביתה אם תהיה זמר?' בחור מוכשר וחכם, למה שלא ילמד?".

היא זוכרת את רגע האמת. "כששאול' חזר מהטיול הגדול שלו בדרום אמריקה, הרבר הרא' שון שאמר לי היה 'אמא, אני סגור, אני זמר'. לא נראה לי ש'הכוכב הבא' הייתה משאת חיו' מאז ומתמיד, אבל הוא הבין שזאת דלת כניסה מהירה, ומהרגע שהחליט הוא לא ראה בעיי' ניים. לא שהיה לו הרבה זמן. בעודו מתאמן ומתכוון לאודישן הראשון פרצה המלחמה".

אמו של שאול, מנחת הורים במקצועה, בטוחה שהוא היה משחק אותה בענק. קוטף את המקום הראשון, גם בוכות מעריצות שסימנו אותו כנסיך החלומות, טס לאירוויזיון ומנצח. "הכל במכה אחת", היא קורנת, "אבל אין לי מושג מה הוא היה בחדר

שלי ברשותי'. רבנו על זה, כעסתי עליו מאוד. נכון, הגוף שלך ברשותך ואתה כבר ילד גדול, אבל מה איתי? ומה עם הקשר המיוחד שבנינו? הרי ביום הול' דתי ה'32 קיבלתי במתנה תינוק חייכן. אותך". הרחף של איתי לעולם הקעקועים נבע, לדברי האם, מכישרון הציור שלו. "הוא למד בכיתת אמנות, תמיד הייתה לו מחברת בהישג יד, הוא צייר את סבתא עלי' זה, הציורים שלו קישטו את מסדרונות התיכון. אני מבקשת ממך לכתוב שאיתי היה אמן בחסד עליון. זה מה שאמרנו עליו. צייר ברמה גבוהה".

דווקא משום כך היא ומשפחתו הקרובה התנגדו לעתיד שאיתי צייר לעצמו – להשתחרר מצה"ל, להתחיל לעבוד אצל אליאב אוון ("המקעקע המפר' רסם מ'האח הגדול"), להתמקצע, ועם הזמן לפתוח סטודיו משלו. "ויכוחים ומריבות", משחזרת אמו. "אמרת' לאיתי, 'יש לך בגרות מצוינת אז לך ללמוד באוניברסיטה, אולי תהיה אדריכל. מקעקע זה לא מקצוע, זה מקסימום תחביב. מה, גם בתור גבר בן 50

"אמא, אני סגור, אני זמר"

שאול גרינגליק הספיק לעבור אודישן ראשון בדרך לאירוויזיון לפני שנפל. המשפחה ממשיכה לשיר יחד

לשיר באירופה. אולי שיר שלו, היו לו מלא פנק' סים עם התחלות וסיומים, אולי משהו שמדבר גם על הארץ והמצב, שאולי לא היה עולה לבמה עם 'סם שיר'. מצד שני, שאול היה הבנאדם הכי זורם בעולם. כשמשחו התלבש בגרון שלו טוב ויפה הוא שר ושר ושר".

הם ממשיכים לשיר ביחד. הקול של שאול' מהדהד באוזניהם והוא נמצא איתם ברוחו גם כשהוא לא עומד איתם, באולפן או על הבמה. כל, על הבמה – המשפחה החליטה להמשיך יחד במופע בשם "החיים ממשיכים לנגן", שיש בו נחמה. הם מרגישים ששאול' שר איתם.

סרן שאול' גרינגליק

קצין בחטיבת הנח"ל נפל בגיל 26, 26.12.23

שאול' נאבק כדי להצטרף למלחמות הרבות ברזל בימיה הראשונים, עד שגויס למילואים. שובץ כקשר מ"פ אך שמח בתפקיד. הוא נהרג יחד עם מפקדו וחברו הטוב שי שמרזי בקרב בדרג' תופאח

סמ"ר אייתי יהודה

לוחם בחטיבת גבעתי נפל בגיל 21, 31.10.23

אייתי ומחלקתו נלחמו בכפר עזה ביום המתקפה, ולאחר מכן החלו בהכנות לכניסה לעזה. בסוף אותו החורש, מחבל שיגר טיל נ"ט לעבר נמ"ר בצפון הרצועה. אייתי נהרג לצד עשרה מחבריו ששהו בכלי.

סמ"ר עוז דניאל

לוחם בגדוד 77
נפל בגיל 19,
7.10.23

עוז היה חלק מצוות טנק מספר 3, אחד מסמלי המלחמה, שהוצב ליד קיבוץ ניר עוז. בזמן הלחימה הטנק נפגע והושבת, וכל הצוות נלקח בשבי. עוז נהרג במקום כאשר ניסה להיאבק במחבלים, וגופתו נחטפה לעזה.

רס"ן נתנאל הרשקוביץ

סגן מפקד פלוגה ביחידת סינע מנהלת
נפל בגיל 37,
10.10.24

נתנאל יצא לסבב המילואים השלישי שלו בשנה הראשונה של המלחמה, ובמהלך כיתור ג'באליה, מטען צד התפוצץ על האמר שבו נסע יחד עם שניים מחבריו. כל השלושה מצאו את מותם בתקרית.

לקרוע את הבמה

עוז דניאל לא רק ניגן בגיטרה, "בדם שלו זרמו צלילים", מעידה אמו. החברים שלו ממשיכים את המנגינה

ה התחיל בתפילה. "מגיל צעיר, הרבה לפני שהתחתנתי, הלמתי על תאומים", מספרת מירב דניאל, "אנחנו שומרי מסורת, ואהבתי לשמוע את 'אשת חיל' שבעלי שר לי בערב שבת. אהבתי במיוחד את הפסוק 'עוז והדר לבושה'. התפ-ללתי לקדוש ברוך הוא שיוכה אותי בתאומים, להם אקרא עוז והדר. אבל לא שיתפתי אף אחד בחלום הזה, אפילו לא את אמיר, בעלי. זה היה החלום שלי, וכשהאולטרסאונד שיקף שני שקי היריון, ידעתי שאלה יהיו שמותיהם. לשמחתם, בעלי שיתף פעו-לה."

היא זכתה ב"לירה טבעית, חווייתית ומדהימה". עוז הגיע לעולם 12 דקות אחרי הדר, שהוכתרה כאחותו הגדולה. בגיל הדר, הם משכו מבטים בגלל הדמיון החיצוני ביניהם. עם השנים, הדר מיון החיצוני פחת ובאופי הם היו שונים זה מזו לחלוטין.

זה המשיך בכיתה ג'. "חשפנו את שניהם לחוג מוזיקה. שניהם בחרו בגיטרה. בסוף השנה הרא-שונה הדר החליטה לפרוש ועוז, בניגוד אליה, החליט להמשיך ויותר מזה, לתת בראש. בה-תחלה דווקא לא ניבאתי לו עתיד מזהיר כמור יוקאי מפני שהוא לא פרט על המיתרים, הוא

לחץ עליהם בעוז. חשבתי שבנגינה שלו אין מספיק רגש", אמו מכה על חטא. עוז, לדבריה, לא נבהל מהביקורת. "הוא היה טור טאלי ונחוש. כשהציב לעצמו מטרה הוא עשה את המקסימום של המקסימום כדי להשיג אותה. הוא למד במגמת מוזיקה בתיכון 'גלילי' בכפר-סבא, ומשנה לשנה השתבחה. הוא לא היה גיטריסט חובב, אלא גיטריסט נשמה שניגן בכל רמ"ח אבריו. הוא ניגן בהרכב המוביל של מגמת המוזיקה והצטרף, עם הגיטרה החשמלית, להרכבים נוספים. הוא ניגן בכל הסגנונות, אבל הואנר האהוב עליו היה רוק. כמה שיותר כבד. הוא העריץ את סלאש, הגיט-ריסט של גאנז אנד רוזס. לרמה שלו הוא שאף להגיע."

את הלום חייו עוז תימצת בארבע מילים. "לפוצץ במות בארץ ובעולם". והוא הלך בשביל ששירטט לעצמו. "מגמת מוזיקה, עשר יחידות במוזיקה, ברסיטל הוא קיבל 100 עגול. הבחנים הוקסמו ממנו. הוא תיכנן ללמוד ב'רימון' ישר אחרי השחרור, ומשם להתחיל את המסע שלו כמוזיקאי בארץ ובהמשך בעולם. הוא לא ראה שום אופציה לשום עיסוק אחר. כאילו שברם שלו זרמו צלילים."

ארבע הגיטרות שבחרו, שלוש חשמליות ואחת אקוסטית, היו אהבת חייו. עוז ניגן את עצמו לדעת עד שפקע אחרון המיתרים. מאז, אמו לא מרבת על הנצחה, אלא על הנכחה, "מפני שאנחנו תמיד חשים את עוז איתנו, בכל יום ובכל שעה ודקה. בתיכון שלו מתקיים ערב להנצחתו, והרכבים שר נים מנגנים קטעי סולו שעוז אהב לנגן, כמו 'דונט קריי' של גאנז אנד רוזס. בנוסף, חברים שלו התא-חרו לפרויקט ששמו 'המנגינה של עוז'. הם צילמו קליפ מרהים ושילבו בו את הגיטרה של עוז. אני שומעת אותה בוקעת מהמסך. זה ביוטיוב". חיפשת. נכנסתי. נגנבת. איזה מלך. היה.

להגיע ל-NBA, לא רק באוהד

עמית הוד זיו עזב את הכדורסל כדי להתגייס לקרבי, ותיכנן לחזור למגרש באזרחות. עכשיו אחיו ואחותו נותרו לצפות במשחקים, שומרים על החלום שלו חי בלב

ארבע מילים, "נו פיין - נו גיין", שהפכו למוטו של חייו. הוא האמין בכל ליבו שהי-כאב מחשל ושללא כאב אין הצלחה. "הכיני 'מכונה' לא העליב אותו", מספרת נעם, "מפני שעמית הוכיח שהוא כמו מכונה עם לב. פעם, בזמן משחק מעולה, כשהמאמן סימן לעמית לעלות, עמית אמר לו, 'אנחנו גם ככה מנצחים, תן לילדים האחרים לשחק'. כזה הוא היה".

למרות שהגיע למיונים לנחברת ישראל, עמית בחר לוותר על מעמד של ספורטאי פעיל לטו-בת שירות קרבי משמעותי. "הכדורסל יחכה לי", הסביר תמיד. הוא צדק - הכדור לא עזב אותו מעולם. אפילו במושב שתולה שבגלילי המערבי, שם פיטרל עם הצוות, הוא תועד מקפץ על קצות האצבעות עם כדור ביד. השאיפה שלו הייתה לח-זור למשחק המקצועני מיר עם השחרור. "לאמא", מספרת נעם, "הוא הבטיח שאחרי שיגשים את חלום הכדורסל, הוא יחזור ארצה ויגור בצפון, בבית קטן עם דשא ירוק, כלב וגרנדנה".

לפעמים, תוך כדי צפייה משותפת, יאיר מבחין שנעם בכלל לא מרוכזת במסך. "למה את מסתכ-לת למעלה?" הוא שואל.

נעם מחייכת אליו. "בגלל עמית, שכחת? בס-טטוס שלו באינסטגרם, הוא כתב: 'לא תמצא 'מכונה', ועמית - כביטוי מדויק למי שהיה ולמי שבאמת הרגיש - קיעקע על שריר ורועיו הימנית

עם, הייטקיסטית שעובדת מסביב לשעון, לא תמיד מוצאת זמן פנוי לטלוויזיה. שידור-רי הספורט הם לא בהכרח בראש סדר העדי-פויות שלה, אבל כשיש משחק NBA בשעה סבי-רה, משהו גורם לה לעצור. ולשבת. ולצפות. זה לא כמו פעם, כשהייתה מביטה מהצד באחיה עמית, כדורסלן ברם שחי ונשם את המגרש וחלם לטוט אחרי הצבא להרעי מקרוב ללוס'אנג'לס לייקרים. היום, כשיש משחק כזה, היא פשוט מצט-רפת לספה בסלון אל יאיר, אחיה הצעיר.

הכדורסל תמיד היה השפה המשותפת של עמית ויאיר. 'ימרומי שני המטרים שלו, יאיר ממשיך לעקוב אחרי הליגה באריקות. נעם והוא יודעים שעמית הרחיק לכת בחלומו הפרטי: הוא לא רצה רק לצפות מהכיסא, אלא לשחק בליגה של הגדו-לים ביותר. כשהם צופים בשידור, הם רואים אותו שם - עולה לפרקט, נלחם על כל כדור.

עמית היה פצצת אנרגיה בגיל שש, כשאמא גלית הציבה סל בחצר האחורית של ביתם בראש-העין. היא חיפשה תעסוקה לבנה האמצעי, וכשני-כנס לשגרת אימונים הוא סחף אחריו גם את יאיר. אבא גיא אפילו הפתיע את שני בניו בטיסה ספר-נטנית למילאנו, לגמר היורוליג שבו ניצחה מכבי ת"א. עמית, 1.85 מ', היה הקפטן של עירוני ראש-העין, ובנוער של מכבי פ"ת שיחק כרכז. קראו לו "מכונה", ועמית - כביטוי מדויק למי שהיה ולמי שבאמת הרגיש - קיעקע על שריר ורועיו הימנית

להציל את הנשרים

נתנאל הרשקוביץ לא היה רק איש כספים ברשות הטבע והגנים - כל היופי שמוחוץ למשרד היה זה שקסם לו באמת

הצבים עד לקו המים ושם נופפו להם לשלום. הנשרים, מספרת לירון, היו "הטיול המיוחד הבא" שנתנאל תיכנן למשפחה. כשנתנאל חזר לביתם, בירור-שלים, אחרי ביקור ב"חיבר" שבכרמל, הוא תיאר בכת-להבות ובפירוט את ביצי הנשרים שראה במדגרה. עבור דור הנשרים הבא הוא רכש בחו"ל משרדים משוכללים המשמשים למעקב ולהצלה. הנשרים קסמו לנתנאל, בגלל גודלם, יופיים, תפקידם בטבע (הנשרים עטים על בעלי חיים שהורעלו ובכך קוטעים את שרשרת ההר-בקה) וגם מפני שהנשר הישראלי מצוי בסכנת הכחדה.

מי 120 קיני נשרים, בגולן ובנגב, נותרו רק 40. את הטיול לעבר קן נשרים נתנאל לא הספיק להוציא לפועל, אבל ארבעה שבועות אחרי נפילתו, אירגנה רשות הטבע והגנים ביקור מיוחד עבור מש-פחת הרשקוביץ - לירון, הילדים וסבא מאיר, אביו של נתנאל. בשעת בוקר מוקדמת הם הגיעו לתחנת ההאכלה של הנשרים, אי שם במדבר. עובדי הרשות פיזרו בה פגרים במטרה לפתות את הנשרים להתק-רב. הנשר שנחת זוהה על פי הטבעת והמשרד, הוטי-רינר ערך לו בדיקה גופנית ובדיקת דם, והנשרים שלא נזקקו לשום טיפול שוחררו לדרכם, לשמיים ולמרחב, עד למפגש הבא.

למרות הנסיעה הארוכה והשעה המוקדמת, לירון התעקשה לנסוע. היא רצתה ליצור עבורה ועבור הילדים זיכרון אחרון של טיול עם אבא. אמנם הם היו בלעדיו בגוף, אבל רוחו הגדולה הייתה איתם שם כל הזמן. הם עזרו להגשים משהו מהחלום של נתנאל, שרצה לקחת חלק בשימור ולהנחיל לילדיו הקטנים את אהבת הטבע והארץ בכל הודמנות.

נתנאל הרשקוביץ הי"ר, שהיה חשב ומנהל אגף הכס-פים ברשות הטבע והגנים, היה "דואה חשבון לא קלאסי". לירון אשתו מספרת: "נתנאל לא ראה את עצמו יושב במשרד אפרורי ומנהל כספים. הוא תמיד חיפש מקום עבודה עם ערך מוסף שבו יוכל לתת מעצמו ומערכיו.

"כשהגיש מועמדות לתפקיד מנהל אגף הכספים של רשות הטבע והגנים, נתנאל הרגיש חיבור מיוחד לת-פקיד והסביר 'זה מה שהלב שלי בחר'. הוא נבחר מבין מועמדים רבים, ובשנתיים האחרונות לחייו חרש את הארץ לאורכה ולרוחבה כדי להכיר את האנשים שבשטח וללוות מקרוב את הפרויקטים שמשועים לדחיפה. עמי-תיו לעבודה ידעו שהוא אחד שמזוי עניינים ושהוא זה שצליח להוציא לפועל את מה שנתקע".

שלושת ילדיהם - נעם, איתמר ואורי - גדלו על מסורת של אהבת הארץ. דור שלישי לחובבי טיולים. ימי השישי שלהם הוקדשו לא פעם לטיולים משפחתיים, לשמורות טבע ומקומות מיוחדים בארץ. תמיד היה ברכב של אבא את כל הצויר לטיול ספונטני. מעבר לכיף הגדול שהיו בטיולים עם אבא ואמא, תמיד היה סיפור על העבר והמור-רשת של המקום שבו מטיילים.

נתנאל האמין שאת ארץ ישראל מכירים דרך הרגי-ליים וחינך גם את ילדיו לאהבה המיוחדת שלו למור-לדת.

הטיול האחרון שלהם, בקיץ תשפ"ד, לשמורת הצבים שבחוף פלמחים, היה מרתק. אבא לקח את האבא והילדים לצפות בבקיעה הנדירה של צבי הים. יש כאלו שלא מצליחים להגיע לים, הסביר המדריך, ושלושת ילדי הרשקוביץ נרתמו למשימה. הם ליוו את

רב"ט שירת ים עמר

בקריית איסוף
יבשתית בחיל הגנת
הגבולות
נפלה בגיל 19,
7.10.23

שירת ים הגיעה
למוצב נחל עוז רק
יומיים לפני פרוץ
המלחמה, ובאותה
שבת הייתה בבסיס.
הקשר האחרון שלה
עם בני משפחתה
היה סמוך לשבע
בבוקר, בעת שהייתה
במיגונית עם
חברותיה. היא לא
יצאה ממנה בחיים.

כשהאור של הבית כבה

שירת ים עמר "הייתה מצוירת
חלומות ותופרת אותם", לפי
אביה, שרוצה להקים חווה
טיפולית לזכר כל הגיבורות

עוד ארוכה הדרך, אבל משה עמר,
שעבר הסבה מקצועית והפך ל"עובד
הנצחה" של בתו התצפיתנית, כבר
רואה בעיני רוחו את התוצאה. "חזות גיבורות",
זה יהיה שמו של המרכז הטיפולי שיקים במסגרת
מיום עצמאי של הורים שכולים. נכון לעכשיו,
הרעיון בחיתוליו. לדבריו, "המיקום עדיין לא
נקבע, ועוד לא התחלנו בנגיוס כספים, אבל לחווה
הזאת, שתוקם לזכר כל הגופלות, יגיעו הפוסט-
טראומטיים של צה"ל. הם יטופלו בסדנאות מדרי'
טציה ויוגה ואיוון וגם באמצעות בעלי חיים.
מקום קטן עם נשמה שאליו הייתי מפנה את ימי
שלי, אילו לא נרצחה במיגוניות. מי ששרד,
במובן של נשאר בחיים, חייב לקבל סיוע על
מנת להחלים, או לפחות להתאושש".
המילה "גיבורה" מתאימה לשירת ים, שה'
צילה חברות ב"ז באוקטובר. כולם קראו לה
"ימי", אבל בחוכמת הברי עבר אביה מעריץ
לנזק בשמה המלא, שירת ים. "השם המלא
התאים לה כמו כפפה", הוא מנמק. "היא הייתה

בתו של משה, זה שמי, והיא הייתה ילדה שחצתה
ממדים. שירת ים שלנו, בת יחידה בין שני בנים,
הייתה האור של הבית. היא הייתה השמש. מלאת
צבע וחיים ותמיד מחויכות. מאז 7 באוקטובר, הבית
שלנו נראה כמו הצר האפל של הירח".
שירת ים, שגדלה בשרות של כפר מעש, הת'
חנכה בקריית יאנו והייתה פעילה בצופים, "היא
גם צללה וצנחה וטסה לחו"ל לבד. גם אני התחל-
תי לנדוד בגיל צעיר", מעיד אביה, "והיא רצתה
לחיות את זה לפני הצבא. היא מילצרה באולם
אירועים וגם במסעדת 'עונב בכפר' באור יהודה,
חסכה כסף וטסה לירושלם כמו גדולה. את החוויות
שמעתי מפיה על רקע מכונת התפירה".

ימי חלמה להיות מעצבת אופנה ואביה מספר
בלקוניות ש"היא תפרה לעצמה כל מיני שמלות
ובגדים". אני מציעה לצרף לשיחה את אמה, קרן
אור עמר, כדי לפרט ולהרחיב. "אמא שלה לא
מסוגלת לדבר עליה", אומר אביה בקול חנוק.
"שירת ים הייתה מצוירת חלומות ותופרת
אותם".
את השמלה הלבנה שחלמה לעצב לעצמה
הוא אפילו לא מסוגל לרמיין. "מה אני מבין",
הוא מצטרק, "אבל אני יודע ששירת ים רצתה
להתחתן ישר אחרי הצבא. היא אמרה, 'אבא,
אין לי ראש לשטרות'. כמה חורשים לפני ה'
היא תפרה ממי שהיה בן הוגג שלה".
ולרגע, רק לרגע, חוזר לו האור לעיניים.
אולי כדאי להוסיף סדרת תפירה למערכת
הפעילות של "חזות הגיבורות". לתפור
חלומות זה מרגיע.

"מלך החיים הטובים"

עמית פרידמן טרף את העולם כאילו ידע שזמנו קצר.
המשפחה והחברים עושים הכל כדי להנציח אותו

ל יאת ואסף פרידמן היו בטוחים שעגלת הקפה
שהקימו לזכר בנם ("החברים של עמית", זו הכי
תובת בוויז) תיעלם מהנוף אחרי חורשיים'
שלושה. "היינו ריאליים", היא מודה, "זה המון עבודה,
אבל למרות הקשיים והתחזיות הקורות התעקשתי על
עגלת קפה. למה? מפני שעמיתי היה ילד של חברה.
בימי שישי, כשחזר מהצבא, הוא אכל משהו, החליף לא'
זרחי והתחיל לרוץ מבית קפה אחד לשני כדי לפגוש
חברים מכל המעגלים החברתיים שלו. חובה".
מכוס הקפה שבכף ידה מרצרות אליי אתיות. ליאת
מסובבת את החדר פעמית כדי להראות לי את כל המ'
שפט.

"הרפסנו על הכוסות ועל המפות כל מיני משפטי
מפתח שמיתתי נהג לומר", היא מספרת. "כאן כתוב
'הצבא החזיר אותי עייף ויקבל אותי עייף'. זאת הייתה
התשובה הקבועה שלו בכל פעם ששועתי לו לגנות. הוא
טרף את החיים כאילו ידע שזמנו קצר. ועל הכוס הזאת
כתוב 'מעצבן אותי אנשים שמפסידים חוויות בגלל
שלא היה להם כוח לקום'. זה ציטוט מדויק. עמיתי
היה צופיפניק ברם, מרדך קורס, וזה היה המוטו
שלו להניכים שלא באו לפעולה".

מלצר צעיר מגיש לי פחית זירו. "יש גם
קפה מעולה", הוא אומר בנימוס, "אבל עמית
היה חולה זירו ברמות. קחי שלוק, תיכנסי
לראש שלי". על המפות כתוב "אני מרגיש את
הרוח של בן גוריון בתוכי" והמלצר מקדים תשר

מתנת גיוס היא קנתה ליהב, בנה,
תיק טיולים צבע צבע בורד עם הרבה
תאים - רמז למה שצפוי לו אחרי
השחרור. התוכנית הייתה תאילנד בשלי'
שייה - אמא גלי ושני ילדיה, יהב וגאיה, או
כפי שהם כינו את עצמם - "השילוש המקור'
רש".

"ככה היינו", מספרת גלי רגני, אשת
גיהול במקצועה. "יהב היה בן תשע כשה'
תגרשתי מאביו ניר, וגאיה הייתה בת חמש.
שלושתנו גדלנו ביחד, עם כל סוגי האקסי
טרים שיש לעולם להציע: סוסים, סנפלי'
נג, גלישה, רייזרים, מה לא עשינו. טיילנו
המון בארץ ובחול', לונדון, היער השחור, כל
פעילות חשטת הקיימות. החלום של יהב היה

לטייל ולראות עולם".
גלי כבר התחילה לתכנן את טיול השחרור
של שלושתם. "יהב חיכה בקוצר רוח, ממש
בקוצר, לרגע שבו יישב מתחת לעץ הקוקוס,
מול הגוף. היכיתי לכספים של קרן השת'
למות שהיו אמורים להשתחרר בספטמבר
ובנינו על תאילנד בקיץ, חורש וחצי, אולי
יותר. כמה שרצה. חלמנו להיוקר באיזה חוף
ולהתמכר לשקיעות. ואחרי תאילנד בשלי'
שייה, יהב תיכנן לטוס למורה עם חבריו
מהצבא ועם חברי ילדות ממודיעין, שעוד
לא פשוט מדים".

מטיילות במקומו

יהב מעיין תיכנן יותר מטיול שחרור אחד ורצה לחרוש
את העולם. אחרי מותו, אמו ואחותו עושות זאת בשבילו

איך הגבת?

"אמרתי ליהב שלא ידאג, אני אצטרף
אליו גם בטיול למורה עם ההבר'ה מהצבא".
אבל יהב לא הספיק להשתמש בתיק
הטיולים עם התאים. "חשבתי שזה התיק
שיתאים למטייל צעיר שלא אוהב לס'
חוב יותר מדי ציוד על הגב". התיק הזה,
שעדיין עומד בחדרו של יהב, כממתין
לשובו, מעלה באוזניה את קולו של מ'
המסתערב, כך כינה את עצמו מילואימניק
שהפך, בחסות "חברות ברזל", לכוכב רשת.
"יהב התאהב בקול שלו כשמע את 'יח'
פים. הומנתי את מ' המסתערב לאזכרה
של השלושים ליהב. הוא בא ושר לנו את
'אתה שם מטייל' שנכתב לזכרו של אורי
דנינו, שנחטף מהנובה ונרצח בבשי מאס,
אבל המילים של השיר, 'רק מקוה שאתה
שם מחיך', מתייחסות גם ליהב, במקום שבו
הוא מטייל".

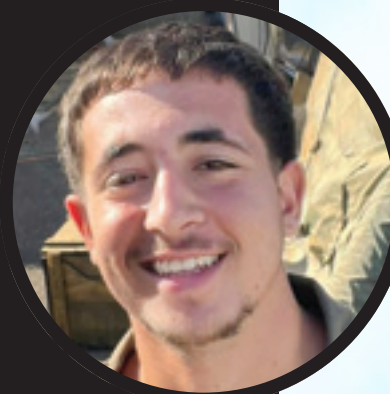
מאז ששילוש המקורש נגרע, היא וגאיה
מטיילות "בשביל יהב ובמקומו. לפני שנה
טסנו לרומניה ונסענו במזחלות שלג כשאני
חנו עטופות בדגלי ההנצחה של יהב. עכשיו
אני בתהליכי מיון ל'מרוץ למיליון'. נרשמי
תי כדי לטייל עם יהב בכמה שיותר יעדים.
אם אתקבל, אצא לתחרות עם בן זוגי. יהב
יהיה איתי ויעזור לי בכל האתגרים".

סמל יהב מעיין

לוחם בחטיבת הנח"ל
נפל בגיל 19, 11.1.25

יהב היה באותה שבת
חלק מכוח שנסע
מבית חאנון אל
ג'באליה - למרות
שלא היה אמור
להצטרף לנסיעה
הזו. כ-100 מטרים
ממפקדת המוח"ט
שממנה יצאו, שבעה
מטענים התפוצצו על
הכוח ויהב נהרג.

19

יום היכרון תשפ"ו
20.4.2026

לכבוש את הסלעים וההרים

איתי נחמיאס היה מכור לרכיבת שטח ורצה לבנות לעצמו באגי ולהתחרות בעולם. לא הייתה לו ברירה, זה היה לו ב-DNA

סביר להניח שעולם המדע לא ימהר לאמץ את התגלית של גלית נחמיאס, וזה ממש לא מטריד אותה. גם אהבה לרכיבה היא משהו גנטי, היא טוענת ושולפת את ההוכחה. "מעולם לא שאלתי את איתי מה הוא מוצא ברכיבת שטח מפני שאצלנו זה עניין משפחתי. כולם רוכבים".

מי זה "כולם"? "נתחיל בזה שעודר, אבא של איתי, הוא מכונאי. יש לו מוסך לרכבי שטח, ואיתי קיבל את זה ב-DNA. לא הייתה לו ברירה. שני אחיו הגדולים, אביב ואור, רוכבים על אופנועים וגם שלי, הקטנה שלנו, רוכבת. הוא התחיל על אופניים, אבל בגיל שבע הוא כבר דילג לטוטטוס".

בגיל שבע?

"כן, גרנו אז בקיבוץ רעים. אין כבישים, יש שדות ושבילים. אחר כך איתי השתכלל לאופנוע קצת יותר גדול ואחר כך לטרקטורונים ואחר כך לרכבי RZR ומהם לג'פים. איתי רכב על דריגלגלי, אבל בהמשך העדיף ארבעה גלגלים, והיחודיות שלו הייתה בחיבור בין אהבת הרכיבה לבין אהבת השטח. אנתנו גרים במושב ישע, במועצה האזורית אשכול, הוא הסתובב בשדות והכיר כל שביל. מכאן נולד החלום שלו להיות נהג מרוץ ברכבי שטח".

כמה דאגת לו?

"אני דואגת לכל ילדיי מיום שנולדו, כבר התרגלתי. אמנם גם רכיבת שטח – בשבילים, לא בכביש – כרוכה בסיכונים, אבל איתי היה נהג מאוד מיומן. יש נהגים שיורדים רק לשים את הידיים על ההגה ואת הרגל על הגז. איתי ידע מה המ שמעות של כל רכבי, הוא הבין את המנוע, הוא הכיר את כל התקלות והסיבובים והווריות של העיקולים, וחיבר את כל המרכיבים האלה לנהיגה בטיחותית. אם צריך קסדה או חובי

סמ"ר איתי נחמיאס

לוחם ביחידה הרב-ממדית נפל בגיל 20, 7.10.23

איתי אותר לאחר גיוסו ליחידה הרב-ממדית החדשה, יחידת קומנדו עם יכולות משולבות.

בי-7 באוקטובר, חברי כיתת הכוננות של מושב ישע ביקשו את עזרתו – ואיתי ששהה בבית לא היסט. הוא נהרג בקרב במושב מבטחים.

20

יום הזיכרון תשפ"ו
20.4.2026

נולי זה יקרה פעם, בעתיד שמהבהב. סיגל חלייפה, שיש המכירים אותה כי"ר פורום משפחות שכולות בקריית-אוננו, תעמוד מול דלת הכניסה, שעדיין לא נפתחה, ותיקח נשימה עמוקה כדי להתעשת ומיד. "הערב את חייבת לחייך ולחבק ולשמוח", היא תפקוד על עצמה, "כנגד כל הסיכויים הצליחת להגשים ולממש את החלום של גאיה, בתך".

אבל ההיגיון לא מחליק לה בגרון. בדמיונה היא כבר תפסה שמלה לערב הגדול שבו תוביל את גאיה לחופי תה. זאת הייתה תמונת האושר שלה. בשום תסריט היא לא ראתה את עצמה בחברת פחוניות עם טעם של וואו ולוק של יצירת אמנות שחבל לזרום את יופיין בנגיסה. "טעם של וואו" זה במרכאות, היא מציינת באוזני התחקירן של תוכנית בוקר כלשהי, שלא הספיק לקרוא את החומר.

"ולמה כל כך חשוב לנו לשים דגש על הפרט הזה?" הוא תוהה.

"מפני שזה ציטוט מהמחמאות שגאיה קיבלה", עונה אמה. "גאיה סיימה בהצטיינות מגמת אדריכלות בזכות הפרפקציוניזם והפרגטיות שאותם היא העתיקה לעור לם האפיה. היא הקפידה על הנראות של המאפים. היא חלמה על קונדיטוריה מפני שהעולם שלה היה עוגת שמרים-שוקולד. זה מה שהיא הכי אהבה להכין, זה מה שהמשפחה והחברים הומינו אצלה, היה תור והייתה רשימה. ולכל מקום שאליו הלכה גאיה היא נהגה להביא את השמרים-שוקולד הקלועה שלה, במארו מתנה".

"כישרון האפיה שלה, זה ממך?" שואל התחקירן. "מה פתאום?" סיגל מוזהבת בתוקף, "גאיה היא כמו הגני בורים של 'מאסטר שף' שמספרים שהם נכנסו למטבח מחוסר ברירה. כבר בגיל 12 היא התחילה לאפות ואין לי מושג ממי היא למדה. אולי מסבתא שלה, אולי מקרין גורן, התשוקה לאפיה ממש זרמה לה בדם".

"תשוקה?" הוא מפקפק.

"כן, תשוקה. כל שנה, יומיים לפני שבועות, גאיה

הייתה מפנה את כולנו מהמטבח כדי שלא נפריע לה בשרשרת עוגות הגבינה. היא התגאתה בבצק שתפחה והייתה מאושרת כשליקקנו את האצבעות. בכלל, כמעט כל שלב בקורות חייה של גאיה קשור באוכל. היא ילדת הסנדוויץ' במשפחה, בין עידו לננה, או אבי ואני אמרנו לה שהיא המילוי הטעים. ואיפה היא שירתה כחובשת קריבית? ברובדבן. כשהורה מהטיול הגדול בדרום אמריקה, היא עברה במסעדה ונרשמה למינהל עסקים בקריה האקדמית אונו".

"דגע, דגע", התחקירן מרים ידיו כנכע. "אז היא חלמה להיות אדריכלית או קונדיטורית או אשת עסקים? זה מבלבל".

"אין לדעת", סיגל נסדקת. "כאשת עסקים, אולי היא תהפוך את הקונדיטוריה לרשת".

"ומתי גאיה חזרת?"

סיגל קורסת. שעות ספורות לאחר מכן תשלח לתחקירן מייל קצר: "חמי" שה חודשים לפני הנובה, גאיה ביקשה מאבא שלה אישור לעשות קעקוע רשות, אמר לה, 'את לא צריכה לבקש רשות, את מספיק גדולה'. היא בחרה לקעקע על הידך גרמפון עם לב פועם. ביום שבו קמנו מהשבעה נסענו, ארבעתנו, לסטור דיו במודיעין של KC, שעשתה לה את הקעקוע. כל אחד מאיתנו קיעקע אותו במקום אחר. זה לא מקרי שהלב של גאיה הפסיק לפעום בפסטיבל מוזיקה".

התחקירן ברמעות. כשהעורך לחץ עליו להשיג את המתכון הסודי לעוגה המפורסמת, הוא מזמין את סיגל לעוד זום קצרצר. "גאיה שמרה אותו כמתכון

הקונדיטוריה תישאר בדמיון

גאיה חליפה הותירה מאחוריה את המתכון הסודי לעוגה המושלמת שלה, ומשפחה שבורה ששיחזרה לכבודה את הקעקוע שעשתה חודשים לפני הנובה

סודי", מספרת אמה, "אבל יש לי אותו, כתוב בכתב ידה. הוא היה מונח בקופסה של המתכונים שבחדר העבודה. לא הייתי צריכה לחפש אותו. ידעתי שהוא שם".

זה מצמרר גם בסצנה רמיונית שאולי לעולם לא תתרחש.

גאיה חליפה

נרצחה בגיל 23, 7.10.23

גאיה בילתה בפסטיבל נובה עם חברתה הטובה רומי גונן. במתקפת המחבלים הן ברחו והתחבאו, ובן שמעוני חזר במיוחד למקום כדי לחלץ אותן. רומי נחטפה, גאיה, בן ואופיר צרפתי שהיה ברכב נרצחו ביורות.

הם היו עשרה

תיכון הימלפרב בירושלים איבד תשעה בוגרים ומורה, שנפלו ונרצחו מאז 7 באוקטובר • סיפור על עשרה קבין של נעורים, יופי, חוכמה, נחישות ואומץ שנגרעו מהעולם ועל בית ספר שמחנך את תלמידיו לפלורליזם, כבוד למסורת ואהבת המדינה • דרור פויר

"הירש! הירש!", מתגלגל קולו הרועם של השריונר יובל שהם העומד על הטנק שלו כסמטאות האציונס ביולי 24'. "הירש!", קורא שהם שוב ושוב לחברו הטוב שנחטף ב־7 באוקטובר מהמייגונית ברעיים, ולא מקבל תשובה. "זה היה צו עליון עכורו להחיות את הירש", מספר אפי שהם, אביו של יובל, שמעו את הסיפור מחבריו של בנו. "הוא נעמד על הטנק וקרא להירש כי אחד שיקרה לו מה שקרה לחטופים שנודרו בטעות על ידי כוחותינו".

כחודש וחצי מאוחר יותר, בסוף אוגוסט, נרצח הירש גולדברג־פולין בן ה־23 במנהרה ברפיח על ידי מחבלי המאס יחד עם עדן ירושלמי, אורי דנינו, אלכס לובי נוב, אלמוג סרוסי וכרמל גת. "יובל איבד הרבה חברים במלחמה", מספר אפי, "אבל כשהירש נרצח זו הייתה מכה מאוּר־מאור קשה עבורו". ארבעה חודשים אחר כך, ב־29 בדצמבר 24', נפל יובל שהם, לוחם בחטיבה 401, בג'באליה. בן 22 היה במותו. הוריו הגיעו לבסיס כדי להביא חבילה לבנם, ושם התבשרו על נפילתו. "יובל היה בחור גדול, חזק, כדורסלן. בחור אנרגטי ורדומיננטי", מספר אביו, פרופ' אפי שהם, ראש החוג להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת בן־גוריון – ששלושה מבין חמשת בניו השתתפו בלחימה באותו הזמן, "אדם סקרן, רענן, איש ספר מהמעלה העליונה. הוא תיכנן ללמוד מדעי הרוח והתלבט בין פסיכולוגיה למשפטים כמקצוע נוסף. איש של אמת ושל אמירת אמת. המוות שלו הוא אובדן עצום עבורנו, כמוכן, אבל אני מעז לומר שזה אובדן גם למדעי הרוח".

לא רק הבנים, גם ההורים של יובל והירש הם חברים קרובים. אפי וג'ון יושבים זה לצד זה בבית הכנסת. "ההורים של הירש שלחו אותו להימלפרב בעקברי תינו", מספר אפי. "הייתה ביניהם אחוות שריונירים". בשמחת תורה רקדו יחד שתי המשפחות בבית הכנסת, ומאוחר יותר יצאו הירש וענר שפירא למסיבת הנובה.

ענר ויובל, מספר אפי, הם קרובי משפחה.

זה לא היה הקשר היחיד ביניהם. ענר, הירש ויובל זכרם לברכה למדו כולם בבית הספר הימלפרב ביי רושלים, שתשעה מבוגרייו ואחד ממוריו נפלו ונרצחו מאז 7 באוקטובר. ואלו שמותיהם לפי סדר נפילתם: ענר שפירא, אריאל רייך, שחר פרידמן, רביר ברוני, בן זוסמן, אוריה גושן, עלמקאן טרפה, אבי גולרבי רג, הירש גולדברג־פולין ויובל שהם. עשרה קבין של נעורים, יופי, חוכמה, נחישות ואומץ נגרעו מהעולם. יובל שהם הוא החלל העשירי והאחרון שאיבד בית הספר הימלפרב במלחמה. גם אביו הוא בוגר בית

הספר – ואף לימד בו היסטוריה 15 שנים. "בית הספר הוא חלק מתמונת העולם המשפחתית שלנו, כל הבי נים שלנו למדו ולומדים בהימלפרב. רוח בית הספר היא הרוח של הבית ולהפך. זה מוסר פלורליסטי, אבל באמת. אני רואה בו משהו ייחודי במדינת ישראל, משהו שהיה וכבר איננו: בית ספר תורני, עם הרבה כבוד למסורת, וגם עם ערכים הומניים עמוקים. מחנכי כיום את הילדים להיות בני אדם".

האנרכיסט שהציל חיים

ראשון הנופלים היה כאמור שפירא, שבגבורה בלתי נתפסת עמד בשמונה בבוקר של 7 באוקטובר בפתח המייגונית ליד רעים עם שבר בקבוק בירו כנשק יחיד, עצר בין עשרה ל־11 רימונים שנזרקו למיגונות, והמי שיד להשליך אותם הוצעה גם לאחר שאיבד את כף ידו מידי אר־פי־ג'. כחצי שעה נלחם שפירא עד שנרצח. 27 צעירים היו במייגונית. עשרה מהם חיים היום בו כותו. רמות מופת.

שפירא היה מוזיקאי ואמן שהותיר אחריו עשרות שירים מוקלטים, ציורים וסיפורים. אחרי מותו הוציאה משפחתו שני אלבומים מציורותיו, "מבוא לענרכיום" ו"מחפש אהבה", ובימים אלה יצא סינגל חדש של ענר יחד עם יהודית רביץ, מתוך אלבום שלישי שכולו שירי תופי פעולה עם מיטב אמני ישראל. בנוסף, הקימה המשפחה עמותה ששמה לה למטרה לייצר חיבורים בחברה הישראלית דרך מוזיקה ויציירה.

אני מתקשר למשה, אביו של ענר, ומבקש לשמוע עוד על בנו. "ענר כל הזמן יצר, כאילו הבין שאין לו זמן לבזבז. הוא היה אנרכיסט בהשקפה שלו", אומר משה, "לא הצביע בבחירות, התנגד לכל המערכת, ולא הסכים להיות שייך לאף קטגוריה. ענר שנה את הצבא ולא רצה לצאת לקצונה, הוא לא אהב להיות בבית הספר ('ענר היה תלמיד מעצבן מאוד', צוחק בחביה אחד ממוריו). מצד שני, הוא ידע לעשות בגרות והצטיין בסירת הנח"ל. תמיד אמר שזה כבר עושים משהו, או לעשות את זה טוב. הייתה לו יכולת להחזיק מורכבות. ענר לקח אחריות גם לפני עששה את מה שעשה בבוקר ההוא – בשירים ובכתיבה וגם במעשים, בהתגברויות, בעיסוק בנקודות הכואבות בחברה".

צוואה ומכתב אהבה

ב־6 באוקטובר 2023 יצא שחר פרידמן לחופשת שחרור. הוא תיכנן לטוס לתאילנד אבל יומיים אחר

ענר שפירא ז"ל

סרן (מיל') אבי גולדברג ז"ל

הירש גולדברג־פולין ז"ל

סרן אריאל רייך ז"ל

רס"ל (מיל') בן זוסמן ז"ל

סמ"ר עלמקאן טרפה ז"ל

סמ"ר דביר ברזני ז"ל

סמ"ר יובל שהם ז"ל

סמ"ר שחר פרידמן ז"ל

סמ"ר אוריה גושן ז"ל

שלו גמרא". "לשחר לא היו חלומות במגירה", אמרה אמו ליאת, "הוא חי את החלומות שלו".

דור שני לבוגרים

בן זוסמן, חברו הטוב של שחר, השתחרר מצה"ל ביולי 23', בספטמבר השלים מיונים לשב"כ ואמור היה להתחיל שם קורס, אבל ב־7 באוקטובר חזר ליחי"ד שו שלו בהנדסה קרבית ונכנס לעזה. "כששחר נהרג", מספר צבי זוסמן, אביו של בן, "בן היה בעזה ולא הס' פיק להגיע לשבעה. זה כאב לו מאוד". כמו במקרה של שהם ופרידמן, גם בן זוסמן הוא דור שני להימלפרב. "החיבור הרבי־דורי לבית הספר הוא דבר שכיח", אומר צבי, "בן אהב ללמוד שם והייתה לו פינה חמה בלב לבית הספר. זה מקום של אנושיות. מקום מיוחד". מרכז חייו של בן זוסמן היה טניס־שולחן. הוא שחקן ואימן בהפועל ירושלים, ואחרי השחרור לקח על עצמו לאמן קבוצה של מתמודדים עם פרקינסון. "זה ילד שעבד קשה כדי להגיע להישגים שלו. שום דבר לא הלך לו קל, אבל הוא אף פעם לא ויתר, תמיד נלחם כדי לשבור את תקרת הזכוכית של עצמו", אומר אביו. "אנחנו כל כך מתעצנים אליו".

בן זוסמן נפל בעזה בדצמבר 23', בן 22. כמו חלק מחבריו, גם הוא השאיר אחריו צוואה כתובה ומרגשת, שמובאת פה בקיצורים. "אני שמח ומודה על הזכות שתהיה לי להגן על הארץ היפה שלנו ועל עם יש"ר ראל. גם אם יקרה לי משהו, אני לא מרשה לכם לשקוע בעצב. הייתה לי הזכות להגשים את החלום והייעוד שלי ותהיו בטוחים שאני מסתכל עליכם מלמעלה ומי חייך חיוך ענק... אם חס וחלילה אתם יושבים שבעה, תהפכו אותה לשכור של חברים, משפחה וכיף".

בלוויה של בן נכה, בין השאר, גם אבי גולדברג, רב בית הספר, שנעצמו נפל פחות משנה אחר כך, באוקטובר 24', בדרום לבנון. בן 43 היה במותו, אב לשמונה. אפי שהם הספיק להיות גם מורה של גולד־ברג וגם לעבור לצירו בצוות הלימודי. "אבי היה אדם מיוחד בצורה בלתי רגילה, עם אישיות קורנת. כריזי מה, לב ענק, כישרון בלתי רגיל לחבר אנשים ולהגיע לכל תלמיד. הוא הצליח להוציא מהם רגש, ולמצוא מסילות גם אל השכל. כמורה, הבטתי בו משתאה".

"אוי רוצה שתחייכו"

בית הספר הימלפרב נוסד לפני יותר ממאה שנה. הוא מתוהר במאה אחוזי גיוס וב־25 אחוזי יציאה

לקצונה, וברשימת הבוגרים שלו אפשר למצוא את הרמטכ"ל לשעבר הרצי הלוי, אלופים בצה"ל, עיתור נאים כמו עמית סגל ואבישי בן־חיים, שופטים, פרז פטורים, רבנים ואפילו פוליטיקאים. הימלפרב שייך לצד הליברלי, יחסית, של הציונות הרתית (כלומר, מיעוט זניח מספרית בחברה הסרוגה, אבל עדיין בעל משקל סגולי).

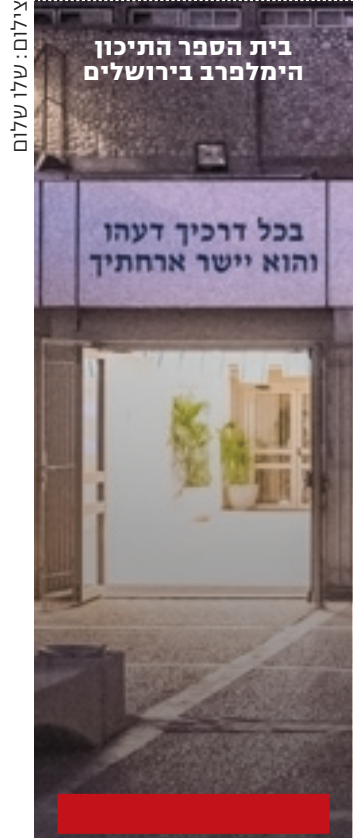
"אחד הרבנים הכי חשובים", אומר לי אילעאי ער פרו, הרב של קבוצת יבנה ובוגר הימלפרב, "זה למי אדם מתכוון כשהוא אומר 'אנחנו'. בחינוך שקיבלנו בהימלפרב, אנחנו זה לא הדתיים. אנחנו זה עם יש"ר ראל, אנחנו זה בני האדם. האוניברסליות היא מיסודות אמונתנו. הימלפרב הוא אולי המוסד החינוכי המש' מעותי ביותר שאני מכיר שמשתדל להצמיח אנשים שומרי תורה ומצוות, שמשרתים בצבא, שמחזיקים בערכים ליברליים־דמוקרטיים – והכל נובע מאותו שורש. למדנו לימודי קורש וקראנו חנוך ליון, ולא הייתה סתירה בין הדברים".

"לא לדאוג לי", אמר אוריה גושן בסרטון וידאו את הוריו של אוריה ז"ל, איוב ויפית, יצא לי לראיין כשתי כתבות נפרדות במהלך המלחמה. בכתבה שעשיתי על המשקל הגבוה של חללים בני העדה האתיופית במלחמה, אמרה לי אמו: "אוריה רצה לע' שות טוב בעולם. זה היה המוטו שלו. הוא היה מחובר מאוד לסיפור המשפחתי על העלייה לארץ ברגל דרך סודן, והיה לו חשוב להתגייס לשירות משמעותי, להגן על עם ישראל. הוא היה מהראשונים שנכנסו לנחל עוז. הוא לא סיפר הרבה אבל הוא שוכאב לו מאוד".

את אביו של אוריה, יאוב, פגשתי בכתבה על מודי"ע ומודיעות נפגעים שמצאו את עצמם בצד המקבל של הבשורה האיומה. "מאז שאוריה התגייס", סיפר אז איוב, "לא ישנתי. אתה כל הזמן דרוך, דואג, מפחד ומתפלל שזה לא יגיע אליך". אחרי שתיקה ארוכה הוסיף, "ואתה יודע משהו, מרגע שהודיעו לי על אוריה הצלחתי לישון בלילה".

כל המשפחה על הכתפיים

רביר ברוני, בנם של טלי ואביחי, לוחם בגדוד 890 של חטיבת הצנחנים, נפל בקרב בצפון רצועת עזה ב־19 בנובמבר 23'. בן 20 היה בנופלו. ב־7 באוקטובר

המנהל לשעבר, הרב ירמי סטביסקי: "הסיפור שלנו הוא איך יוצרים פה חברה בריאה ונעימה יותר, דרך הבנה שכל האמת אף פעם לא נמצאת אצל אדם או קבוצה אידיאולוגית אחת. זו הרוח של הימלפרב"

הרב אילעאי עופרן: "הימלפרב הוא אולי המוסר החינוכי המשמעותי ביותר שאני מכיר שמשתדל להצמיח שומרי תורה ומצוות, שמשרתים בצבא, עם ערכים ליברליים־דמוקרטיים – והכל נובע מאותו שורש"

ארגון
יד לבנים

גליה

מיזם וידיאו להנצחת חללי
צה"ל וכוחות הביטחון שנפלו
במלחמת "חרבות ברזל"

צפו בגיבורים
וכתבו לזכרם